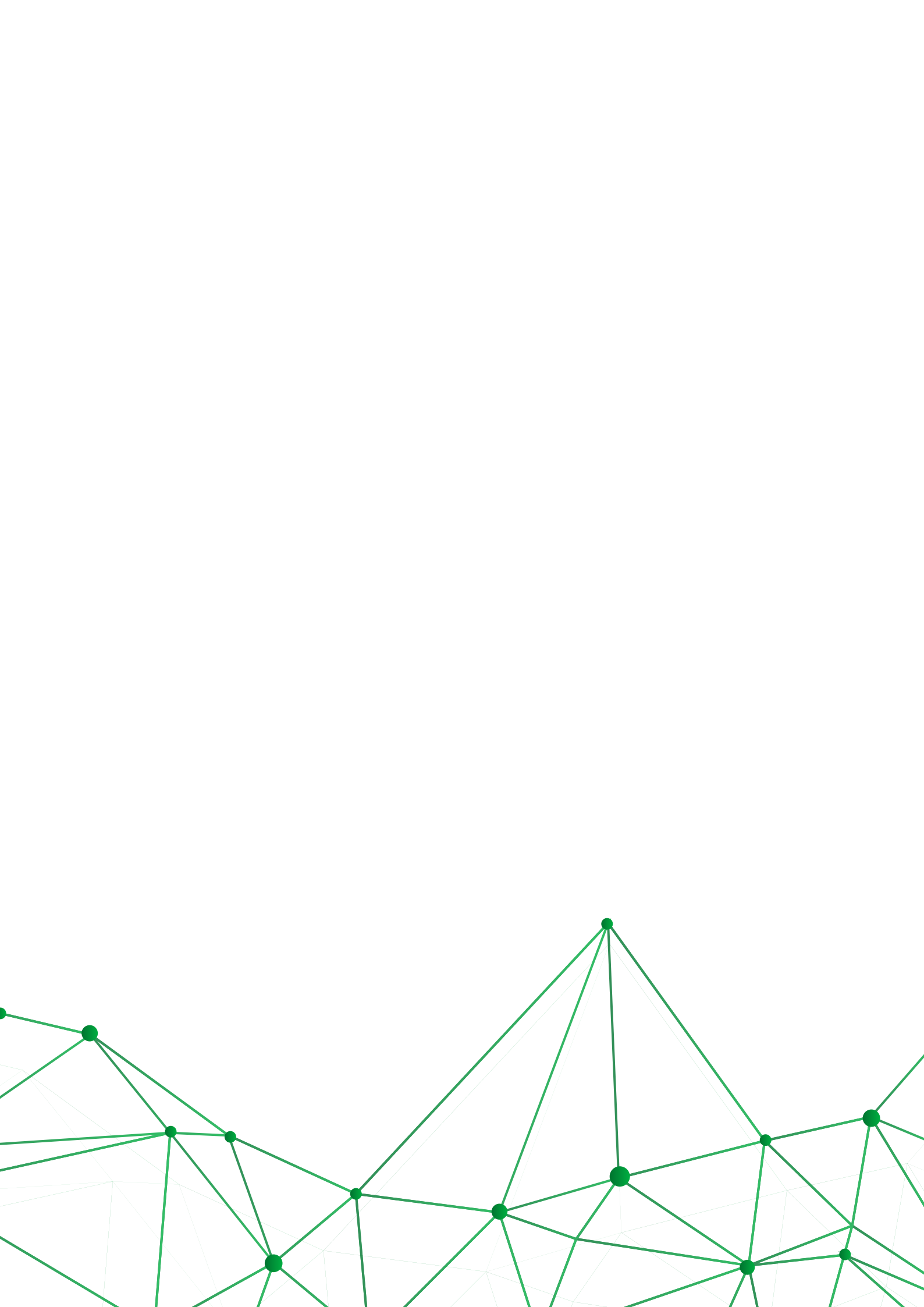

STRATEJİK PLAN 2017-2019

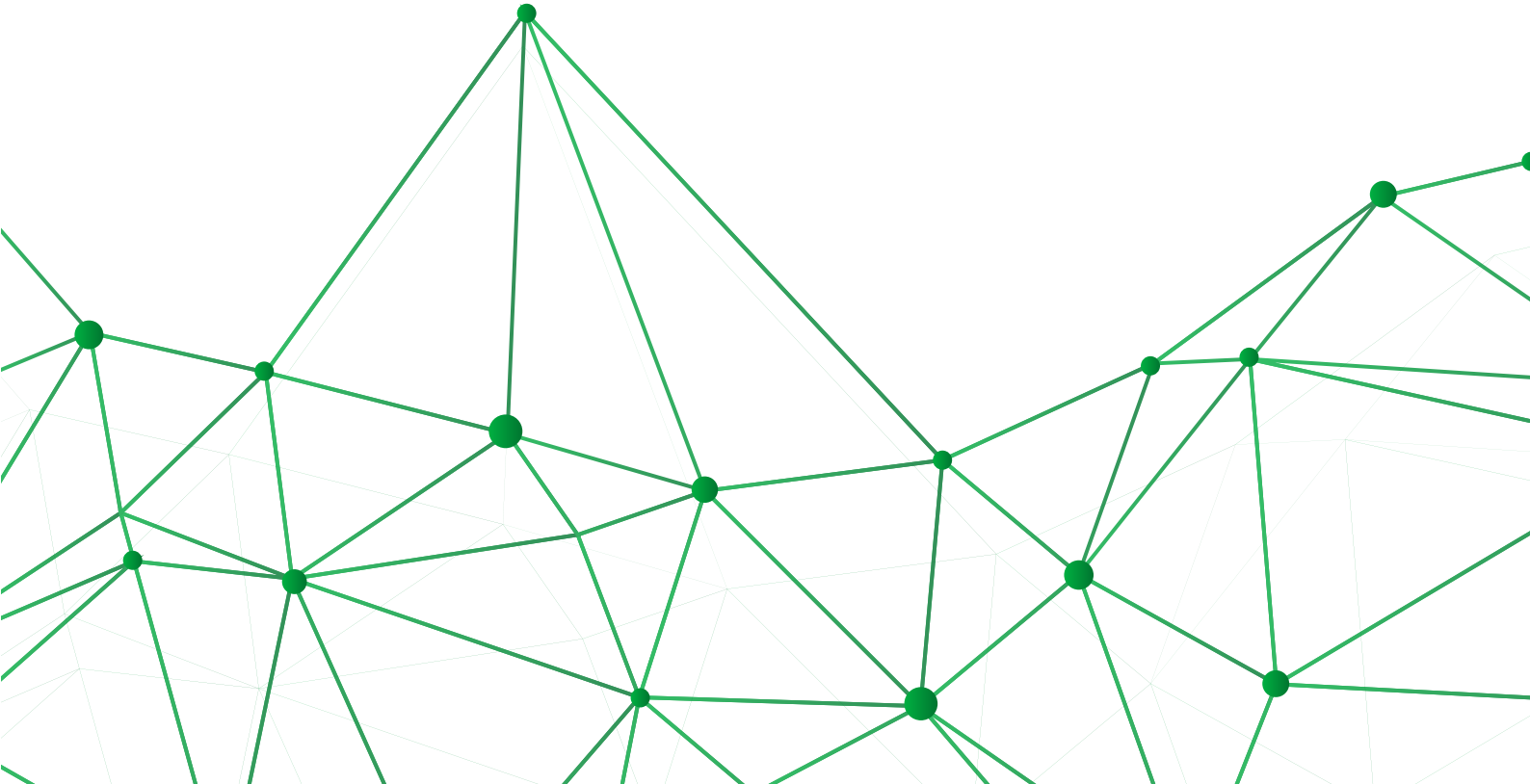

YEŞİLAY 2017-2019 **STRATEJİK PLANI**

MÜKEMMEL KURULUŞLAR

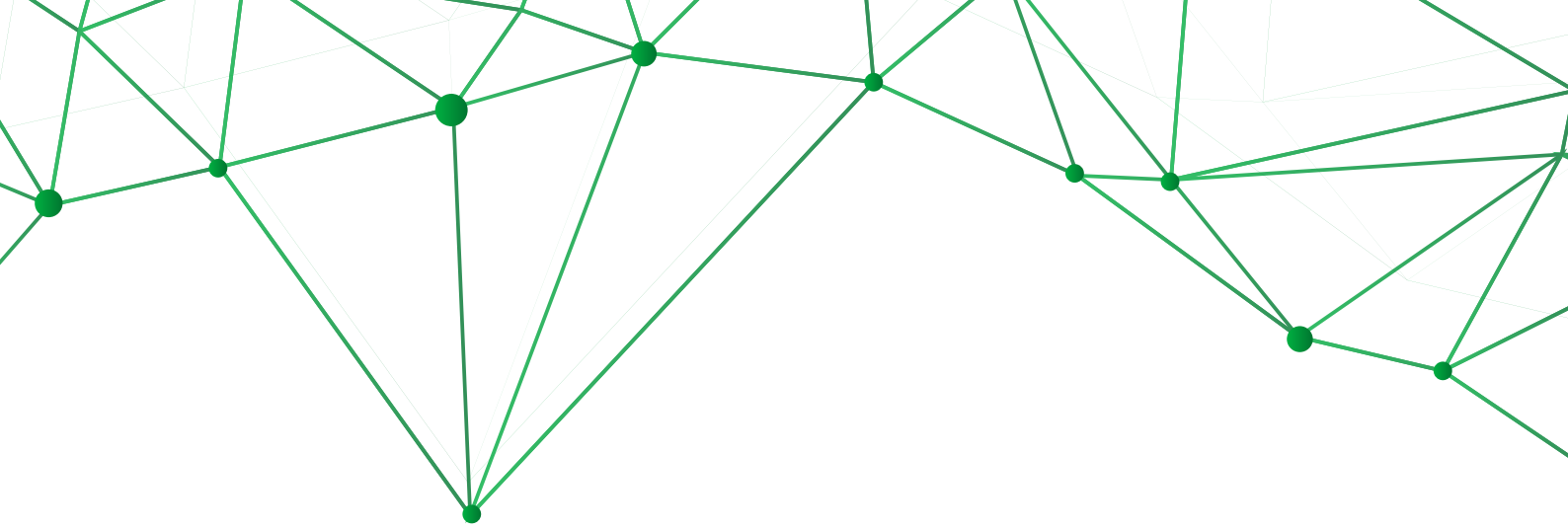
Mükemmel Kuruluşlar misyon ve vizyonlarını paydaş odaklı strateji oluşturarak gerçekleştirirler. Stratejiyi yaşama geçirmek üzere; politikalar, planlar, amaçlar ve süreçler oluşturur ve uygulamaya alırlar.

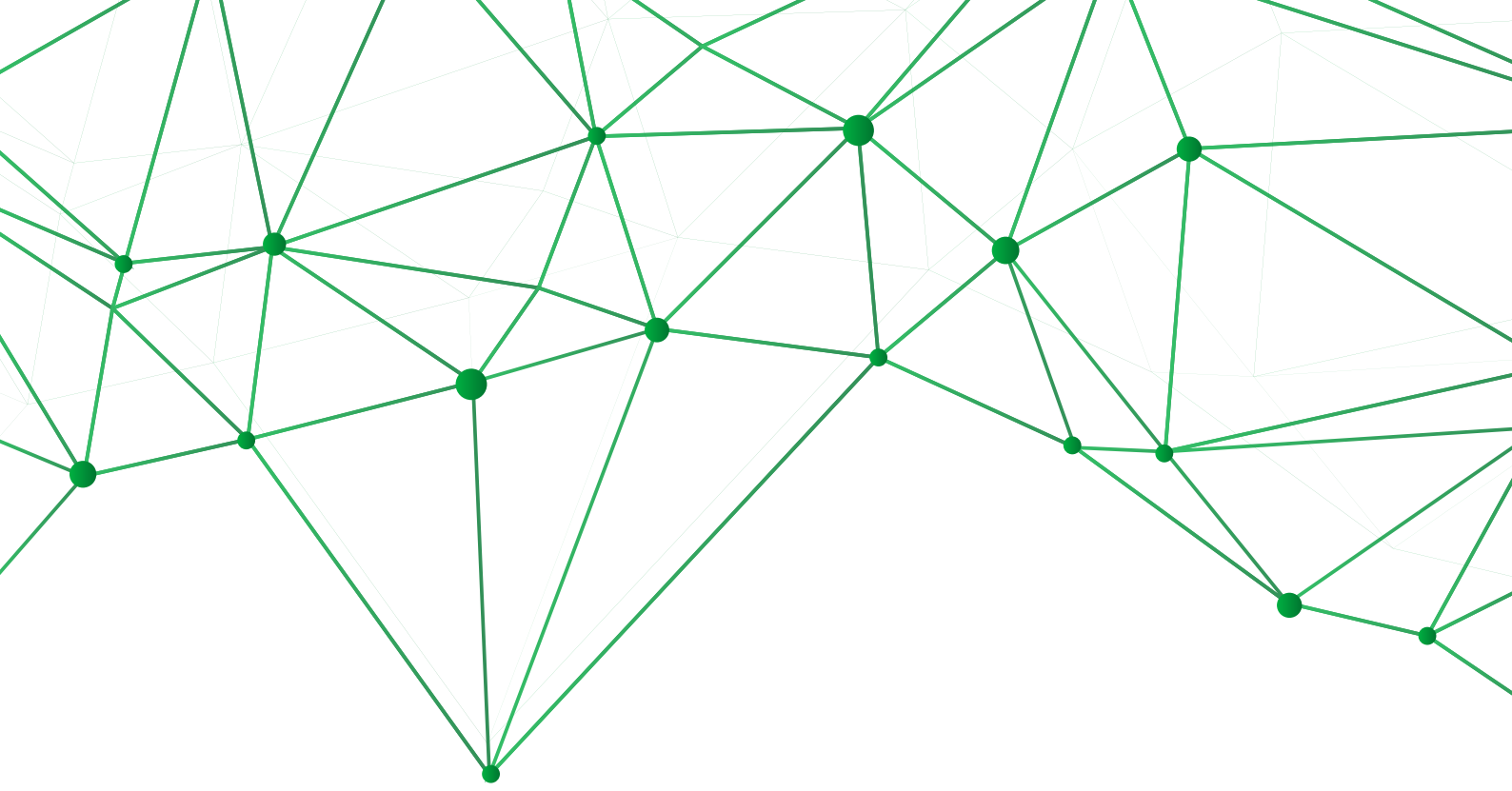

İÇİNDEKİLER

SUNUŞ	7
BAŞKANIN MESAJI	8
GELECEĞE BAKIŞ.....	10
1. MİSYON, VİZYON, DEĞERLER VE İLKELER	13
Miyon	14
Vizyon	14
Temel Değerler.....	14
Kurumsal Yönetim İlkeleri	15
2. KURUMSAL GELİŞİM VE ORGANİZASYON YAPISI	17
2.1. ZAMANDA YOLCULUK.....	19
2.1.1. Tarihçe	19
2.1.2. Kurucular	24
2.1.3. Yeşilay Başkanları.....	25
2.2. YÖNETİM VE ORGANİZASYON.....	27
2.2.1. Türkiye Yeşilay Cemiyeti Yönetim Kurulu	27
2.2.2. Teşkilat ve Organizasyon	28
2.2.3. Yeşilay Uluslararası Çalışmaları.....	33

3. STRATEJİK PLAN ÇALIŞMASI	39
3.1. STRATEJİK PLANLAMA SÜRECİ	40
3.1.1. Stratejik Planlama Ekibi	40
3.1.2. Stratejik Planlama İş Akışı	41
3.2. MEVCUT DURUM ANALİZİ	42
3.2.1. 2014-2016 Dönemi Stratejik Planın Değerlendirmesi	42
3.2.2. Trend Analizi	45
3.2.3. Benchmark Analizi	49
3.2.4. Mevzuat Analizi	51
3.2.5. Paydaş Analizi	53
3.3. GÜÇLÜ VE ZAYIF YÖNLER, FIRSATLAR VE TEHDİTLER	56
3.4. ANA STRATEJİLER, STRATEJİK AMAÇ VE HEDEFLER	58
3.5. İZLEME VE DEĞERLENDİRME	71
3.6. STRATEJİK PLAN ÇALIŞMASI EK DÖKÜMANLARI	72
Ek 1: Benchmark Analizi Çalışmasında İncelenen STK'ların Listesi	72
Ek 2: Yeşilay'ın Faaliyet Alanı İle İlgili Mevzuat Taraması	74

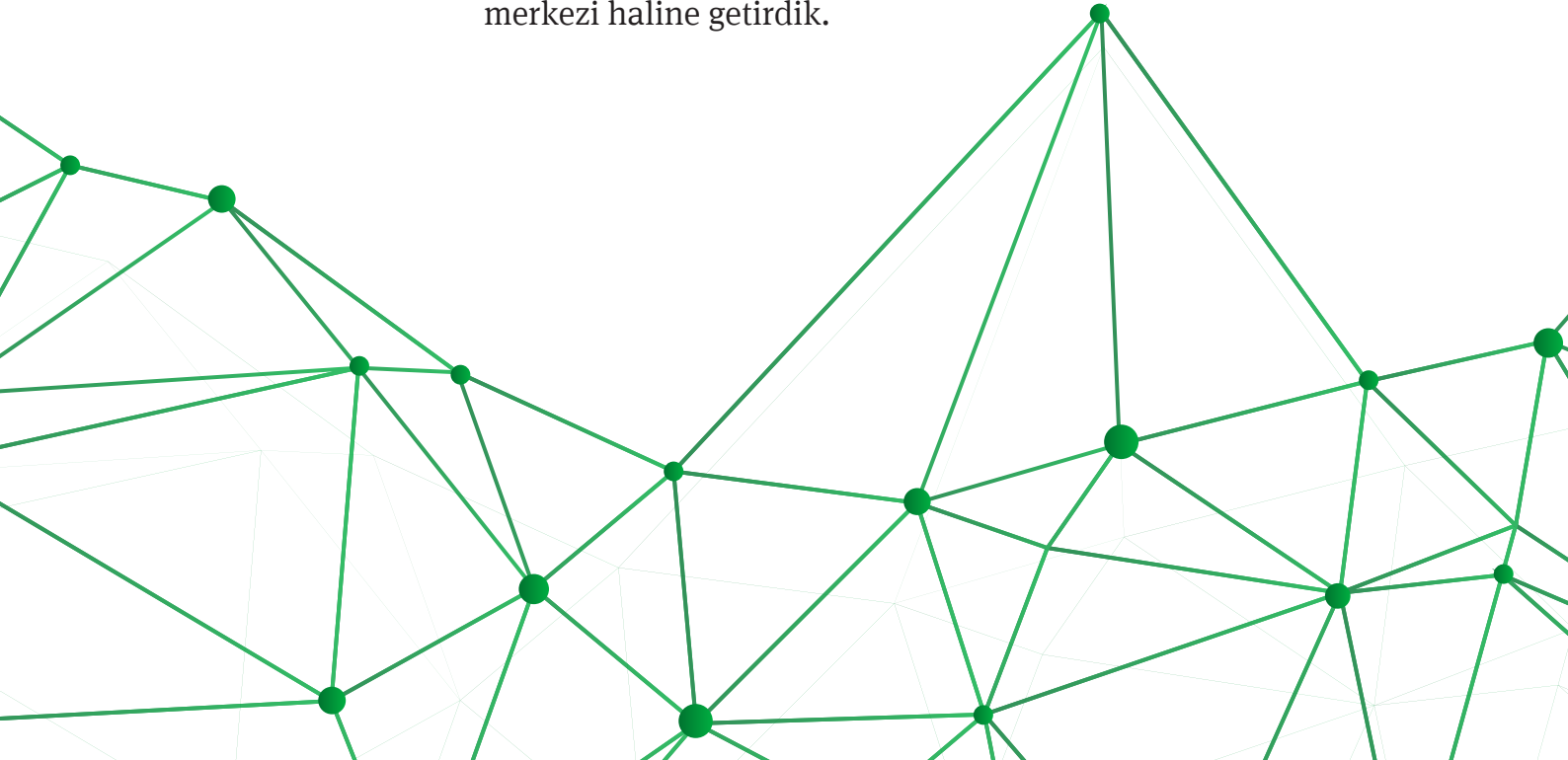

SUNUŞ

BAŞKANIN MESAJI

Bir yandan bir asırlık geçmişiyle ülkemizin en köklü kuruluşlarından biri olan Yeşilay'ımızın kurumsal alanda yapılandırmasını sürdürürken, bir yandan da bilgi, tecrübe ve Yeşilay kültürüne sahip profesyonellerle kadromuzu güçlendirdik. Bağımlılıklarla mücadelede Türkiye'de ve dünyada örnek bir sivil toplum örgütü modeli olma yolunda büyük bir adım attık ve Ulusal Kalite Hareketi'ne katılarak Yeşilay'ı mükemmeliyet merkezi haline getirdik.

Yeşilay 100. Yıl Hedefine İlerliyor

Yeşilay'ın 71. Dönem Yönetim Kurulu olarak Mayıs 2015'te başlayan yönetim dönemimizde Genel Merkezimiz, şubelerimiz ve gönüllülerimizle ülke genelinde bağımlılıklarla mücadelede çok sayıda faaliyet gerçekleştirdik.

Son dönemde bir yandan bir asırlık geçmişle ülkemizin en köklü kuruluşlarından biri olan Yeşilay'ımızın kurumsal alanda yapılandırmasını sürdürürken, bir yandan da bilgi, tecrübe ve Yeşilay kültürüne sahip profesyonellerle kadromuzu güçlendirdik. Bağımlılıklarla mücadelede Türkiye'de ve dünyada örnek bir sivil toplum örgütü modeli olma yolunda büyük bir adım attık ve Ulusal Kalite Hareketi'ne katılarak Yeşilay'ı mükemmeliyet merkezi haline getirdik.

2014-2016 Stratejik Planı kapsamında Yeşilay'ın işlevsel yönetim, performans dayalı insan kaynağı, sürdürülebilir mali yapı, kurumsal altyapı ile sürekli kendini yenileyen kurumsal bir organizasyon yapısını oluşturduk. 97 yıllık tarihi birikim ve tecrübeyle Yeşilay'ın 2017-2019 Stratejik Planını hazırladık. Ana stratejiler ve bu stratejiler doğrultusunda hedefler belirleyerek her nerede olursa olsun bağımlılıklardan kaynaklanan tüm sorunları ulusal ve uluslararası kapasitesi dâhilinde önlemek için faaliyet göstereceğiz.

Bağımlılıkla mücadelede mevcut önleme uygulamalarının yaygınlaştırılması ve ihtiyaç duyulan yeni önleme uygulamalarının geliştirilmesi, bağımlılıklarla mücadelede bilimsel temelli ve kanıta dayalı yaklaşımlarla bağımlılıklarla ilgili içerik üretilmesi, akademik konularda üniversitelerle işbirlikleri gerçekleştirilmesi, yayın yapılması ve bir dokümantasyon merkezi oluşturulması, ulusal ve uluslararası arenada teşkilatlanması, topluma yönelik etkili iletişim kampanyalarının düzenlenmesi çalışmalarını 2014-2016 Stratejik Planımız doğrultusunda gerçekleştirdik. Şimdi de temeli atılan bu çalışmaların tüzükte yer alan önleme, koruma, rehabilite etme doğrultusunda ulusal ve uluslararası arenada yaygınlaştırılması, adaptasyonlarının uygulanması çalışmalarını planladık. 2017-2019 planında mevcut önleme uygulamalarının yaygınlaştırılması ve ihtiyaç duyulan yeni önleme uygulamalarının geliştirilmesine, bağımlılıkla mücadelede rehabilitasyon alanında modeller geliştirilmesi ve uygulanmasına, Yeşilay faaliyet ve hizmetlerinin hedef kitlelere ulaştırılması için güçlü işbirliklerinin geliştirilmesine, bağımlılıkla mücadelede ülkemizdeki bilimsel kapasitenin artırılmasına, toplumun farklı katmanlarının Yeşilay faaliyetleri ve bağımlılıkla mücadeleye katılımının artırılmasına, Türkiye'nin bağımlılıklar konusunda sahip olduğu birikimin Ülke Yeşilayları ile yaygınlaştırılması ve uluslararası deneyimin ülkemize aktarılmasına, Yeşilay'ın hizmet ve faaliyetlerini destekleyecek şekilde kurumsal gelişimin sağlanmasına, mücadele alanlarına yönelik etkinlik ve iletişim faaliyetlerinin yaygınlaştırılmasına yer verdik.

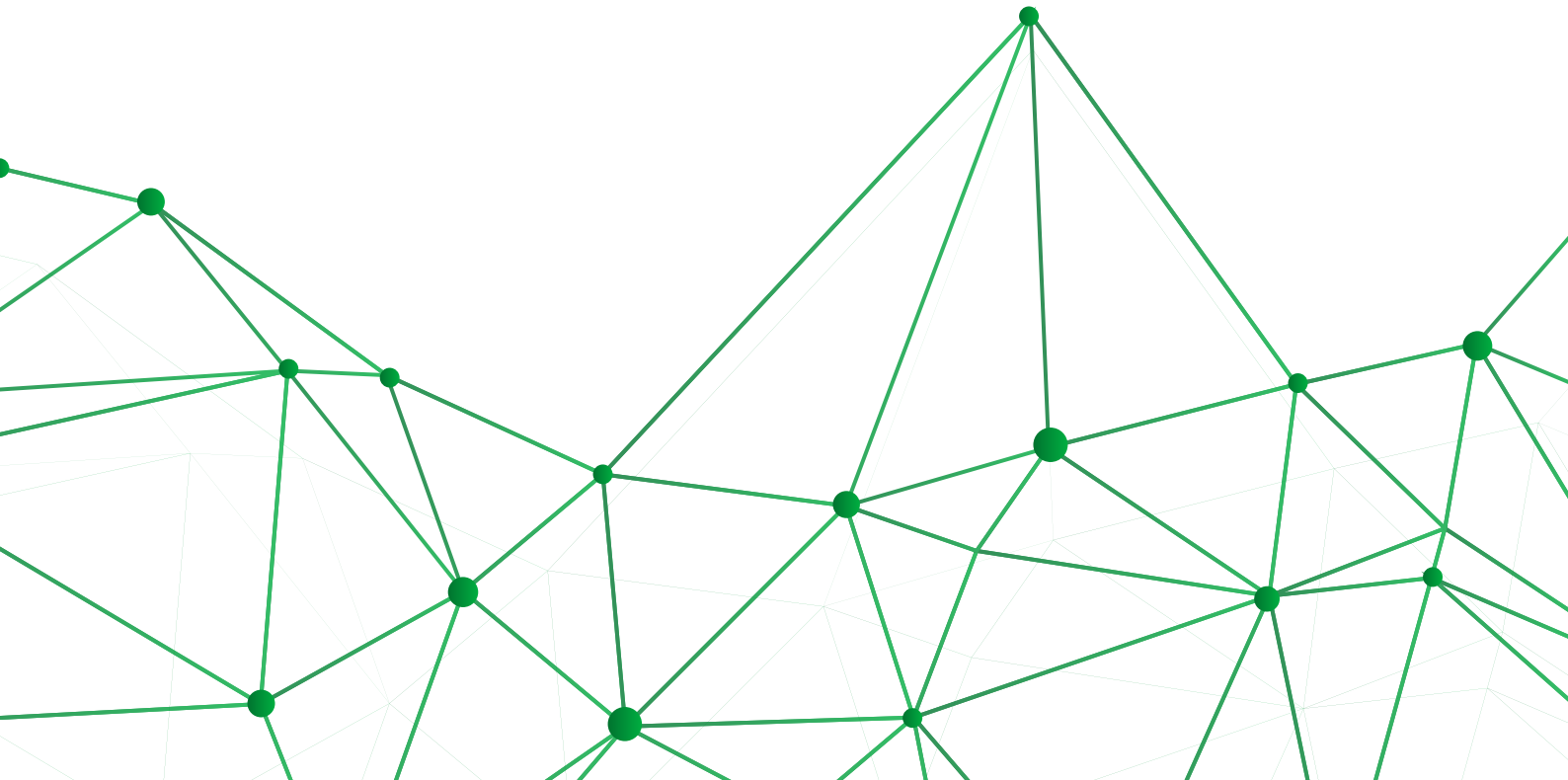
Ülkemizin bağımlılıklarla mücadelesinde Yeşilay'ın önemli rolünü bir kez daha ortaya koyarak, işbu planın Yeşilay'ın faaliyetlerinde yol gösterici bir kılavuz olmasını temenni ediyorum. Bu çalışmanın hazırlanmasında emeği geçen Yönetim Kurulu üyelerimize, çalışanlarımıza ve paydaşlarımıza teşekkür ederim.

Prof. Dr. Mücahit Öztürk

Yeşilay Genel Başkanı

GELECEĞE BAKIŞ

Stratejik yönetim, hayal edilen geleceğe nasıl ve hangi yollardan ulaşılacağını gösteren bir pusula niteliğindedir. Bu pusula bizler için geleceğe bir bakış sağlayacak ve ulaşmayı arzu ettiğimiz vizyona giden yolda rehber olacaktır. Bu yolculuğun bize ve çevremize değeri katma fırsatı sunacağı ve sonunda bizlere ulusal ve uluslararası emsal bir STK olmanın haklı gururunu yaşatacağı inancındayız.

Yeşilay'ın Stratejik Gelişimi ve Mükemmelle Yolculuğu

21. yüzyılın başından bu yana ülkemizde yaşanan sosyoekonomik gelişmeler sivil toplum alanını da önemli ölçüde etkilemektedir. Karar alma süreçlerindeki katılımcılık başta olmak üzere sivil toplumun politika yapımından toplumsal kabullere kadar etki eden bir aktör olarak öne çıkması sahada faaliyet yürüten köklü STK'lara öncü olma rolünü yüklemektedir. Yeşilay asırlık geçmişi ve bağımlılıkla mücadelede ülkemizde kapasite merkezi olarak sayılan yapısı ile 2014-2016 Stratejik Plan döneminde sivil aktör olma yolunda önemli adımlar atmıştır. Bu dönemde kurumun kapasite geliştirme aşamaları tüm paydaşların profesyonel veya gönüllü katkılarıyla hızlı bir şekilde aşılmış ve 100. yılına doğru ülkesel hedeflere katkı sunan bir kurum ortaya çıkarılmıştır.

Bağımlılığın gençlerimiz başta olmak üzere toplumun tüm kesimlerini her zamankinden daha fazla tehdit ettiği bu dönemde sivil toplum aktivizmini temel alan Yeşilay'ın varlığı birçok açıdan kıymet taşımaktadır. Önceki plan döneminde kurumun sivil toplum temsilcisi olarak kamu politikalarına katkı sunması, uyuşturucu ve tütünle mücadele başta olmak üzere tüm alanlarda kamu politikalarına toplum katılımcılığının sağlanması ülkemizde sivil toplum eksenli değişime önemli bir etki olarak değerlendirilmektedir. Bu süreçte hem kurumsal kapasitenin geliştirilmesi hem de operasyonel yetkinlikte elde edilen kazanımlar yeni plan döneminde ülkemiz adına dünyaya örnek olan yeni adımları, sivil toplum adına ise daha güçlü adımlarla, daha yüksek sesle gelen bir değişimi ifade etmektedir.

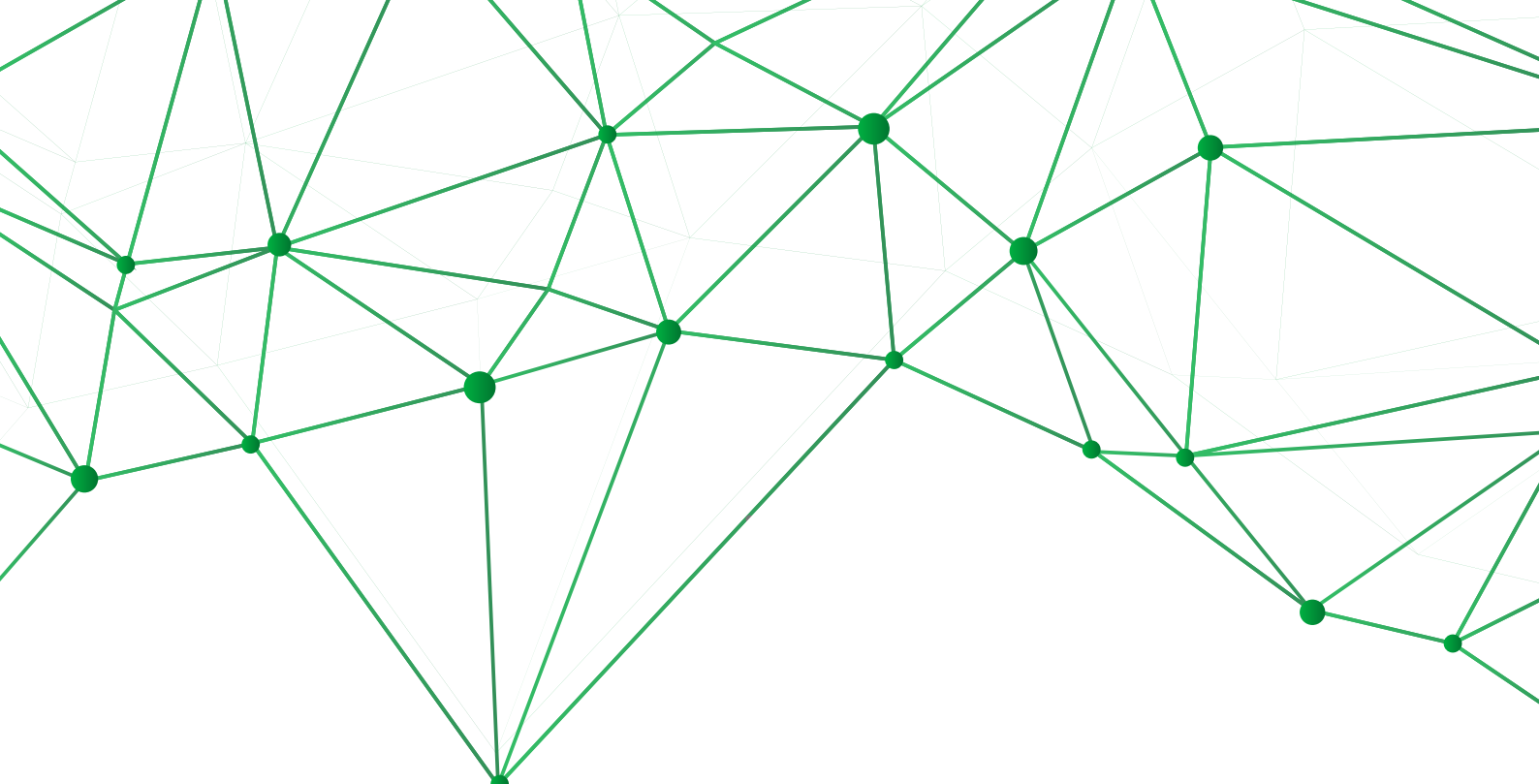
Yeşilay 2017-2019 kurumsal stratejik planı temelde önceki dönem kazanımlarını kalite anlayışı içerisinde ülkemize fayda sağlayan sürdürülebilir yapılara dönüştürmeyi amaçlayan bir bakış açısı ile oluşturulmuştur. Plandaki analiz arka planı ve katılımcılık unsurları bu alanda sivil toplum örgütlerinin profesyonel dönüşümüne de örnek olabilecek niteliktedir. Vizyon, misyon ve değerlerimiz bizleri yeni başarılarla taşıyan ana motivasyon kaynağımız olmakla birlikte belirlenen stratejiler bağımlılıkla mücadelede yolumuzu aydınlatan temel taşlardır. Bu çerçevede tüm taraflar için performans odaklı ve sivil toplum ruhunu taşıyan içerikler Yeşilay çalışanlarının gönüllü profesyonellik yaklaşımını da yansıtmaktadır.

Yeni stratejik planımız Yeşilay'ı yeni bir yüzyıla hazırlamakta temel kaynağımız olmanın yanında daha sağlıklı bir gelecek için kurumsal görevlerimizi de bizlere sunmaktadır. Bu çerçevede 2017-2019 Stratejik Planına katkı sağlayan paydaşlarımıza, Yönetim Kurulumuzun değerli üyelerine ve Stratejik Plan ekibine teşekkür ederim.

Savaş Yılmaz

Yeşilay Genel Müdürü

1 MİSYON, VİZYON DEĞERLER VE İLKELER

MİSYON

Yeşilay, insan onurunu ve saygınlığını temel alan, toplumu ve gençliği ayırım gözetmeden zararlı alışkanlıklardan korumak için çalışan, milli ve ahlaki değerleri gözeterek ve bilimsel metotlar kullanarak tütün, alkol, uyuşturucu madde, teknoloji, kumar vb. bağımlılıklarla mücadele eden; önleyici ve rehabilite edici halk sağlığı ve savunuculuk çalışmaları yürüten bir sivil toplum kuruluşudur.

VİZYON

Kuruluşunun ikinci yüzyılına girerken bağımlılıkla mücadelede ulusal ve uluslararası düzeyde öncü rol oynayan bir Yeşilay.

TEMEL DEĞERLER

İnsan Onuru İçin Bağımlılıklarla Mücadele

Yeşilay'ın amacı, bağımlılık doğurucu risk faktörlerine karşı insan sağlığının korunması ve insan onuruna saygı duyulmasının sağlanmasıdır. Yeşilay tüm çalışmalarında insanlar arasında karşılıklı anlayışı, kardeşliği, dostluğu, işbirliğini ve kalıcı barışı destekler. Yeşilay, her nerede olursa olsun bağımlılıklardan kaynaklanan insan ıstırabını ulusal ve uluslararası kapasitesi dâhilinde önlemek ve dindirmek için gayret sarf eder.

Ayırım Gözetmemek

Yeşilay hizmetlerinde milliyet, ırk, dini inanç, sınıf veya siyasi düşünce farkı gözetmez. Bağımlılıklardan kaynaklanan insan ıstırabını, en acil ve zaruri ihtiyaçlara öncelik vererek kapasitesi nispetinde en etkin tedbirlerle dindirmeye odaklanır.

Bağımsızlık

Yeşilay bağımsız bir sivil toplum kuruluşudur. Yeşilay, insani faaliyetlerinde kamu otoritelerinin yardımcısı olarak, Türkiye Cumhuriyeti Devleti tarafından usulüne uygun olarak yürürlüğe konulmuş uluslararası sözleşmeler ve Türkiye Cumhuriyeti Devleti kanunlarına tabi olup; bu çerçevede, faaliyet alanı ile ilgili uluslararası sözleşmeler yapma ve bunlara uygun hareket etme özerkliğine sahiptir.

Hayır Kurumu Niteliği

Yeşilay, hizmetlerinde hiçbir şekilde kişisel ve kurumsal çıkar gözetmeyen gönüllü bir yardım kuruluşudur.

Halk Sağlığı Kuruluşu Niteliği

Yeşilay, başta tütün, alkol ve madde bağımlılıkları olmak üzere her türlü bağımlılık doğurucu faktör ve sürece karşı kurumsal kapasitesi oranında önleyici mücadele programları oluşturan; oluşmuş bağımlılıklarla ilgili olarak ise kamu ve sivil toplumun sahip olduğu terapi ve tedavi hizmetlerinin etkin şekilde seferberliğine çalışan gönüllü bir sivil toplum kuruluşudur.

Bilimsellik

Yeşilay bağımlılıklardan korunma, bağımlılıkları önleme, terapi ve tedavi aşamalarında bağımlılıklarla mücadele safhalarındaki davranış pekiştirme ve/veya davranış değişimi sağlama çalışmalarında kanıta dayalı araştırma, analiz ve müdahale yaklaşımını benimser.

Küresellik

Bağımlılıklarla mücadele alanında başka ülke ulusal dernekleri ile eşit statüye sahip olan ve karşılıklı yardımlaşmada onlarla eşit sorumlulukları ve görevleri paylaşan Yeşilay, bağımlılıklarla dünya çapında mücadele edecek küresel bir organizasyon oluşturmayı, böyle bir organizasyonun parçası olarak meseleleri küresel ölçekte görmeyi, küresel ölçekte çalışmayı, küresel standartlarda işlev görmeyi, etkili ve itibar sahibi olmayı ilke edinir.

Toplumsallık

Yeşilay faaliyet gösterdiği her ülke toplumunun her kesiminde ve her yaşam alanında tabandan temsile, bireyden kamu kurumlarına dek her kademede halk sağlığı bilinci oluşturmak üzere örgütlenmeyi, toplumsal düzeyde katılımcı çalışmalar yürütmeyi kalıcı başarılar sağlamanın bir gereği olarak görür.

KURUMSAL YÖNETİM İLKELERİ

Yeşilay, uluslararası kurumsal yönetim ana ilkeleri olan ve aşağıda belirtilen prensiplere bağlı kalarak etik değerler çerçevesinde hizmet sunar:

Gönüllü Profesyonellik

Yeşilay çalışanları tüm faaliyetlerini toplumsal faydayı gözeterek, profesyonel bakış açısı ve gönüllülük motivasyonu ile gerçekleştirirler.

Etkin yönetim

Yeşilay sahip olduğu varlıklarını ve kaynaklarını iyi yönetimin ilkelerine uygun bir şekilde amaç ve hedefleri doğrultusunda etkin kullanır.

Şeffaflık

Yeşilay, kurum ile ilgili mali, ayni ve iktisadi konularda yeterli, doğru ve kıyaslanabilir bilgiyi zamanında, somut ve anlaşılabilir bir şekilde açıklar.

Hesap Verebilirlik

Yeşilay, yönetime ilişkin kural ve sorumluluklarını açık bir şekilde tanımlar ve toplumsal sorumluluk bilinciyle şeffaflık ve kamuoyuna açıklık ilkesini benimser.

Sorumluluk

Yeşilay, faaliyet ve hizmetlerinin, üyesi bulunduğu hareketin temel ilkelerine, ulusal ve uluslararası ilgili mevzuata, kurum içi düzenlemelere, toplumsal ve etik değerlere uygunluğunu sağlar.

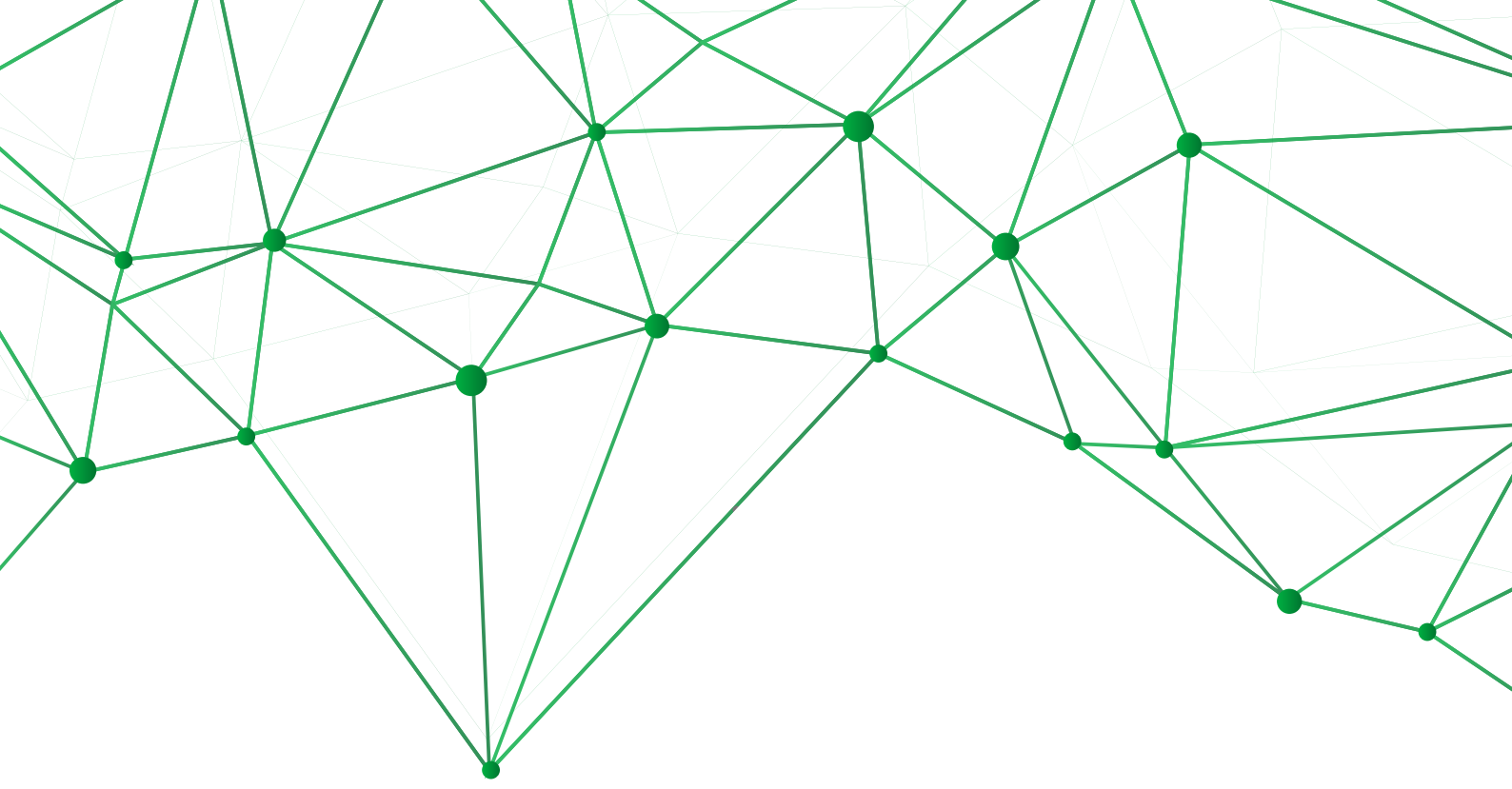
Adalet ve Eşitlik

Yeşilay yönetimi; tüm faaliyetlerinde üçüncü şahıslara karşı eşit davranmayı ve önyargısız yaklaşmayı benimser.

Sağlıklı Çalışma

Yeşilay, çalışanlarının iş yaşam dengesi başta olmak üzere fiziksel ve ruhsal sağlığının korunmasına destek verir. Sağlıklı çalışma yaklaşımı Yeşilay için önemli bir kazanım olarak görülür ve bu kavramı ülke genelinde yaygınlaştırmak için çalışmalar yapılır.

2

KURUMSAL GELİŞİM VE ORGANİZASYON YAPISI

Ord. Prof. Dr. Mazhar Osman Usman
YEŞİLAY'IN KURUCUSU

2.1. ZAMANDA YOLCULUK

2.1.1. TARİHÇE

Bağımlılıkla mücadele konusunda örgütlenmiş en eski sivil toplum kuruluşu olan Yeşilay alkollü içkilerle mücadele amacıyla dönemin Şeyhülislamı Haydarizade İbrahim Efendi'nin himayesinde Dr. Mazhar Osman Usman ve arkadaşları tarafından 5 Mart 1920'de İstanbul'da "Hilal-i Ahdar" adıyla kurulmuştur. "Hilal-i Ahdar" ismi daha sonra "Yeşil Hilal" ve "Yeşilay" olarak değişmiştir.

Yeşilay Cemiyeti'ne, 1934 yılında Gazi Mustafa Kemal'in Cumhurbaşkanlığı ve İsmet İnönü'nün Başbakanlığında Bakanlar Kurulunun 2/1268 sayılı kararıyla "Kamuya Yararlı Dernek" statüsü verilmiştir. Yeşilay'ın, 2860 sayılı Yardım Toplama Kanununun 6'ncı maddesine göre izin almadan yardım toplayabilecek kuruluşlardan sayılması Bakanlar Kurulunun 2012/4073 sayılı kararıyla 18.12.2012 tarihinde kararlaştırılmıştır.

Bir asırlık geçmişe sahip Yeşilay, insan onurunu ve saygınlığını temel alan, toplumu ve gençliği ayırım gözetmeden zararlı alışkanlıklardan korumak için çalışan, milli ve ahlaki değerleri gözeterek ve bilimsel metotlar kullanarak tütün, alkol, uyuşturucu madde, teknoloji, kumar vb. bağımlılıklarla mücadele eden; önleyici ve rehabilite edici halk sağlığı ve savunuculuk çalışmaları yürüten bir sivil toplum kuruluşudur.

Yeşilay'ın temel amacı; yurdumuzda ahlâkî ve kültürel bir kalkınma atmosferi içinde; tütün, alkol ve madde bağımlılığı gibi toplum ve gençliğin beden ve ruh sağlığını tahrip eden bağımlılıklar yanında, kumar, fuhuş, internet ve teknoloji bağımlılığı gibi gençliğe ve topluma zarar veren bütün zararlı alışkanlıklarla mücadele etmek, millî kültürüne bağlı nesiller yetiştirmektir. Bu amaç doğrultusunda Yeşilay, bağımlılıklarla mücadele etmek üzere, toplumun bilinç, güç ve kaynaklarını harekete geçirilmesine yönelik çalışmalar yürütmektedir. Yeşilay bu çalışmaları ile insan onur ve saygınlığının korunması doğrultusunda her koşulda, yerde ve zamanda desteğe muhtaç insanlara yardım ederek toplumun bağımlılıklarla mücadele kapasitesinin geliştirilmesine sürekli katkıda bulunur. Yeşilay bu temel amacı yürütmek üzere ulusal ve uluslararası kamu, özel ve sivil toplum kuruluşlarıyla gerekli işbirliği ve ortak çalışma organizasyonlarını geliştirir.

Genel Merkez Yönetim Kurulu
1927

Yeşilay, kuruluş yıllarından itibaren alkolle mücadeleyi çalışma alanı olarak benimsemiştir. Uzun yıllar Cemiyet'in temel amacı alkolle mücadele olarak benimsenmiş ve bunun yanında diğer bağımlılık yapıcı maddelerle ilgili de kısmi çabalar gösterilmiştir. Daha sonraki yıllarda cemiyet tüzüğünde yapılan değişiklik ile Yeşilay'ın amaç ve faaliyet alanları genişletilmiştir. Bu çerçevede, alkol ile mücadele yanında uyuşturucu, sigara, kumar, fuhuş ve teknoloji bağımlılığı gibi hususlar da mücadele alanı içerisine dâhil edilmiştir. 2010 yılında yapılan tüzük değişikliği ile Cemiyet'in amaçları arasına internet bağımlılığı eklenmiş olup 2013 tarihli tüzük değişikliğinde ise aynı amaçlar korunmuş ve ekran bağımlılığı yerine gelişen koşullara uygun bir biçimde teknoloji bağımlılığı terimi kullanılmıştır. Günümüzde Cemiyet'in bağımlılıkla mücadelede çalışma alanları:

- Alkol bağımlılığı
- Tütün bağımlılığı
- Madde bağımlılığı
- Kumar bağımlılığı
- Teknoloji bağımlılığı

şeklinde yaşamdaki gelişmelere paralel olarak genişlemiştir.

Eylül 2014'te yapılan Olağanüstü Genel Kurul ile de Yeşilay'ın faaliyet alanı içerisinde yer alan koruyucu ve önleyici çalışmalarının yanına rehabilitasyon hizmetleri de eklenmiştir. Bu kararın ardından Yeşilay tıbbi tedavi sonrası danışmanlık hizmetlerini geliştirmek ve ülkemizde bu alanda örnek uygulamalara imza atabilmek için Yeşilay Danışmanlık Merkezi (YEDAM) ve Türkiye Rehabilitasyon Modeli projelerini uygulamıştır.

Rehabilitasyon süreçlerinin etkinleştirilmesi yoluyla bağımlılıkla daha geniş bir perspektifte mücadele imkânı oluşmakla beraber Yeşilay'ın görev alanının bu yönde ülkemize katkı sunar şekilde çeşitlenmesi sağlanmıştır. Yeşilay kuruluşunun 100. yılına doğru bağımlılıklarla mücadelede örnek ve lider sivil toplum kuruluşu olma yönünde ilerleyişine devam etmektedir.

1920'den

Yeşilay Gençlik Kolu öğrencileri
Yeşilay Dergisi'ni okurken

Yeşilay Buluşmaları - 50'li yıllar

Öğretmenlerle Park Otel'de çay sohbeti - 1953

Yeşilaycılar Ereğli Gezi'sinde - 1954

Gençlik Şubesi'nin düzenlediği
Lider Yetiştirme Kursu-1954

Yeşilay'ın düzenlediği bir resital - 1954

Yeşilay'ın ev sahipliği yaptığı
Uluslararası Antialkolizm Kongresi -1956

Yeşilay Kadın Kolları-Kadın buluşmaları,
çay partileri - 60'lı yıllar

Alkol tüketimine karşı Yeşilay'ın geleneksel olarak her
yıl gerçekleştirdiği Üzüm Bayramı'ndan bir görüntü

Yeşilay İlanı - 60'lı yıllar

Günümüze

Zümrüdüanka Ödül Töreni - 2017

Yeşilay Ailesi - 2016

Yeşilay Dedektör Lansman - 2017

Uluslararası Yeşilay Federasyonu Toplantısı - 2016

Yeşilay Haftası - 2017

Yeşilay İzci Kampı - 2016

YEDAM Cerrahpaşa - 2016

İstanbul Maratonu - Genç Yeşilay - 2016

Yeşilay Bisiklet Turu - 2016

TBM Formatör Eğitimi Programı Alanya - 2016

2.1.2. KURUCULAR

Lütfi Âkif	Doktor
İhsan Şükrü Aksel	Ordinaryüs Profesör Doktor
Hulûsi Alataş	Doktor
Tevfik Rüştü Aras	Doktor
Hayrullah Diker	Profesör Doktor
Talha Ebuzziya	Muharrir
Velid Ebuzziya	Muharrir
Eşref Edip	Muharrir
Ahmet Şükrü Emed	Doktor
Süleyman Emin	Doktor General
Hakkı Şinâsi Erel	Doktor General
Tahsin Hamdi Gencay	Maliyeci
Fahrettin Kerim Gökay	Ordinaryüs Profesör Doktor
Celâl Feyyaz Gürsel	Avukat
Galip Hakkı	Doktor
Hikmet Hamdi	Doktor
İbrahim Haydârî	Şeyhulislâm
İsmail Hakkı İzmirli	Profesör
Rıfat Kilisli	Doktor
İsmail Hakkı Milâslı	Doktor
Sâlih Kerâmet Nigâr	Öğretmen
Gâlip Pasinler	General
H. Suphi Tanrıöver	Eski Milletvekili
Şükrü Hâzım Tiner	Doktor
H. Kenan Tunakay	Doktor
Said Nursî	Darü'l-Hikmetü'l-İslâmiye A'zâsı
Hakkı Târık Us	Muharrir
Mazhar Osman Usman	Ordinaryüs Profesör Doktor
Ahmet Emin Yalman	Muharrir

2.1.3. YEŞİLAY BAŞKANLARI

S.No	Adı / Soyadı	Baş. Tarihi	Bit. Tarihi
1	Ord. Prof. Dr. Mazhar Osman Usman	05.03.1920	Ocak 1945
2	Ord. Prof. Dr. Fahreddin Kerim Gökay	Ocak 1945	22.01.1950
3	Av. Celal Feyyaz Gürsel	26.01.1950	17.05.1952
4	Dr. Şükrü Hazım Tiner	17.05.1952	17.09.1955
5	Safiye Elbi	17.09.1955	26.05.1956
6	Dr. Şükrü Hazım Tiner	26.05.1956	25.01.1960
7	Vecihi Divitçi	25.01.1960	Kasım 1960
8	Aytekin Ozan	Ağustos 1961	Aralık 1961
9	Fahreddin Zaim	Aralık 1961	Ocak 1962
10	Aytekin Ozan	Nisan 1962	Kasım 1962
11	Prof. Dr. Abdülkadir Karahan	Kasım 1962	17.03.1963
12	Av. Yusuf Ziya İnan	17.03.1963	27.09.1964
13	Prof. Dr. Ayhan Songar	04.10.1964	12.02.1968
14	Av. Kemaleddin Nomer	12.02.1968	29.11.1969
15	Selahaddin Kaptanağası	29.11.1969	27.03.2004
16	Av. Mustafa Necati Özfatura	27.03.2004	13.10.2010
17	Av. Muharrem Balcı	13.10.2010	31.10.2012
18	Prof. Dr. M. İhsan Karaman	31.10.2012	23.05.2015
19	Prof. Dr. Mücahit Öztürk	23.05.2015	

Prof. Dr. Mücahit Öztürk
GENEL BAŞKAN

2.2. YÖNETİM VE ORGANİZASYON

2.2.1. TÜRKİYE YEŞİLAY CEMİYETİ YÖNETİM KURULU

1. GENEL BAŞKAN YARDIMCISI
Yrd. Doç. Dr. Mehmet Akif Seylan

2. GENEL BAŞKAN YARDIMCISI
Klinik Psikolog Mehmet Dinç

GENEL SEKRETER
Av. Osman Baturhan Dursun

GENEL SEKRETER YARDIMCISI
M. P. Tuba Durgut

GENEL SEKRETER YARDIMCISI
Yrd. Doç. Dr. Azize Nilgün Canel

GENEL MUHASİP
SMMM Çetin Dönmez

GENEL MUHASİP YARDIMCISI
Dr. Ahmet Özdiç

YÖNETİM KURULU ÜYESİ
Esra Albayrak

YÖNETİM KURULU ÜYESİ
Hatice Saadet Kalyoncu

YÖNETİM KURULU ÜYESİ
Dr. Halit Yerebakan

YÖNETİM KURULU ÜYESİ
Doç. Dr. Hakan Ertin

YÖNETİM KURULU ÜYESİ
Prof. Dr. Mahmut Gümüş

GENEL MÜDÜR
Savaş Yılmaz

2.2.2. TEŞKİLAT VE ORGANİZASYON

Yeşilay Cemiyeti, Genel Merkez, Genel Merkez Genel Kurulu, Genel Merkez Yönetim Kurulu, Genel Müdürlük, Şubeler ve Gönüllülerden oluşan bir yapıya sahiptir. Genel Kurul, Cemiyetin en üst karar organını, Genel Merkez Cemiyet çalışmalarının yönetildiği İstanbul'daki yönetim yerini, Yönetim Kurulu Genel Kurulca seçilen, Cemiyetin çalışmalarını yönetip yönlendiren kurulu, Şubeler Genel Kurul kararıyla kurulan, bünyesinde organları bulunan ve Genel Merkeze bağlı olarak faaliyet gösteren, tüzel kişiliği bulunmayan alt birimleri, gönüllüler ise Genel Merkez faaliyet ve çalışmalarında gönüllü olarak yer almak isteyenleri ifade etmektedir. 2013 yılında gerçekleştirilen tüzük değişikliği ile de Genel Müdürlük kurulmuştur.

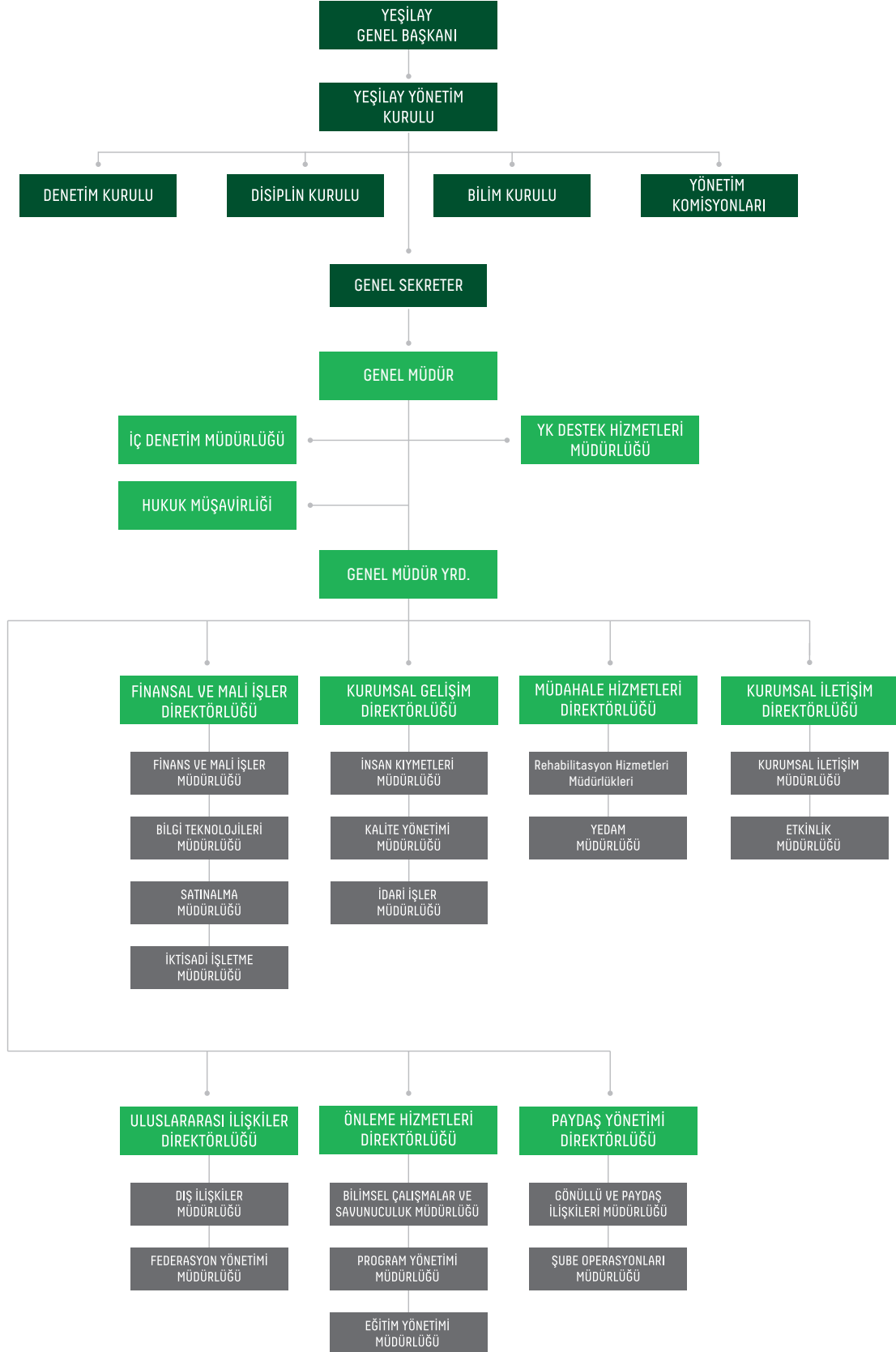
Yukarda belirtilen kurumsallaşma faaliyetleri yanında, 24/5/2013 tarihli ve 6487 sayılı Kanun ile mücadele alanı genişleyen ve çeşitlenen Türkiye Yeşilay Cemiyeti tarafından, içki, uyuşturucu ve sigara bağımlılığı gibi toplum ve gençliğin beden ve ruh sağlığını tahrip eden bağımlılıklar yanında, kumar, fuhuş, internet ve ekran bağımlılığı gibi gençliğe ve topluma zarar veren bütün zararlı alışkanlıklarla mücadele etmek, millî kültürüne bağlı nesiller yetiştirmek amacı ile merkezi İstanbul'da olan; "Türkiye Yeşilay Vakfı" adında bir Vakıf kurulmuştur.

Genel Müdürlük yapısının altında Türkiye Yeşilay Cemiyetinin faaliyetlerini profesyonel olarak sürdürmek amacıyla kurumsallaşma sürecinde uzmanlık alanlarına göre birimler oluşturulmuş ve insan kıymetleri yaklaşımı ile uzman personel istihdam edilmiştir. Genel Merkez bünyesinde faaliyet gösteren birimler Yeşilay'ın iş süreçlerinde kalite yaklaşımı olan EFQM mükemmellik modeline göre ve gönüllü profesyonellik anlayışı içerisinde, stratejik plan ışığında faaliyetlerini yürütmektedirler.

Faaliyet alanının genişlemesi, sivil toplumun bu alandaki etkisinin artması ve bağımlılıkla mücadelede nitelikli insan katkısına duyulan ihtiyaç bu alanda büyümenin destekleyicisi olmuştur. İnsan kıymetleri açısından sürekli büyüyen bir uzmanlık kurumu olan Yeşilay, stratejik planın başlangıcı olan 2017 yılı itibariyle güçlü bir insan kıymetleri sistemi ve farklı çalışma ofisleri ile yeni dönemde gönüllü profesyonellerinin katkılarıyla büyümesine devam etmeyi hedeflemektedir.

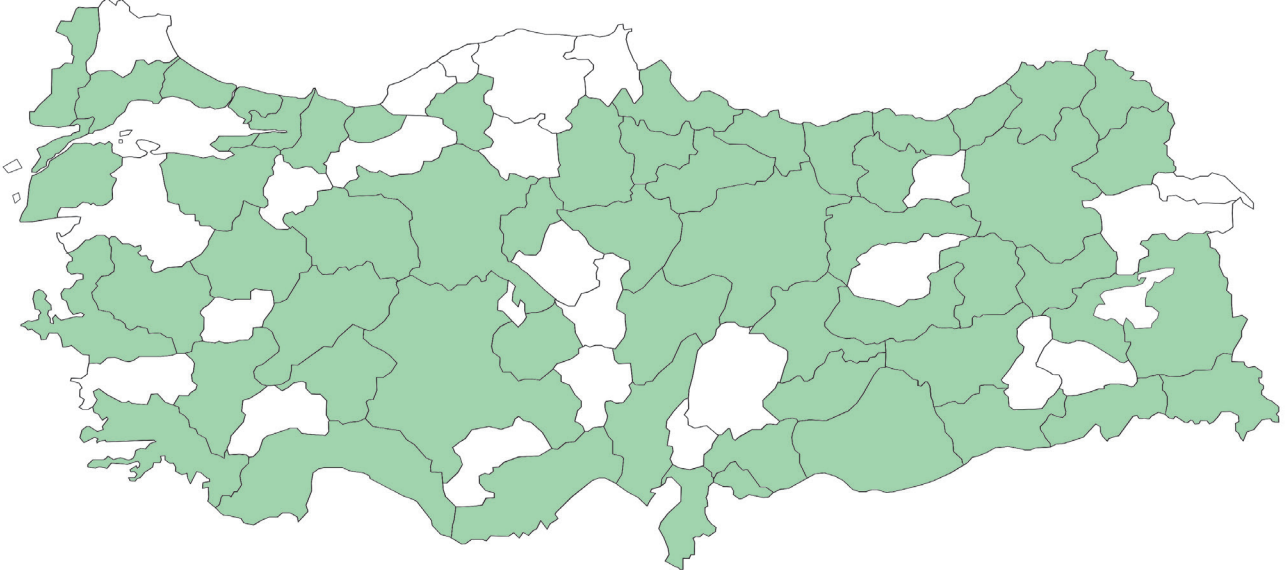

YEŞİLAY GENEL MERKEZ ORGANİZASYON ŞEMASI

YEŞİLAY ŞUBELERİ

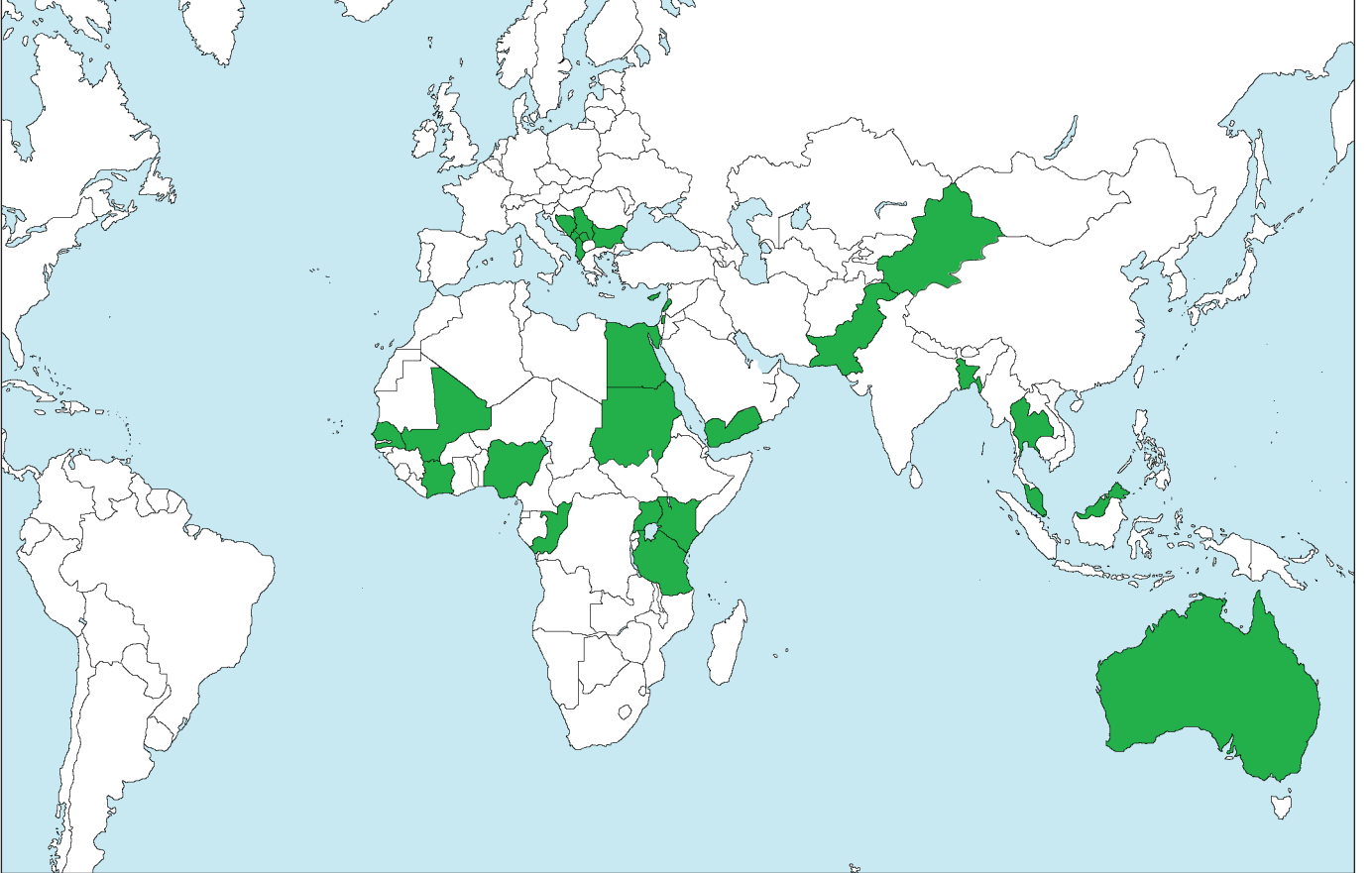
91 ŞUBE

- Adana
- Adıyaman
- Afyonkarahisar
- Aksaray
- Amasya
- Ankara
- Antalya
- Ardahan
- Artvin
- Bingöl
- Bitlis
- Bursa
- Çanakkale
- Çorum
- Denizli
- Diyarbakır
- Düzce
- Kaynaşlı
- Düzce
- Edirne
- Elazığ
- Erzincan
- Erzurum
- Oltu
- Erzurum
- Eskişehir
- Gaziantep
- Giresun
- Gümüşhane
- Hakkari
- Hatay
- Isparta
- İstanbul
- Ataşehir
- Bağcılar
- Bahçelievler
- İstanbul
- Bakırköy
- Başakşehir
- Bayrampaşa
- Beşiktaş
- Beykoz
- Beylikdüzü
- Beyoğlu
- Büyükçekmece
- Çatalca
- Çekmeköy
- Eyüp
- Gaziosmanpaşa
- Güngören
- Kadıköy
- Kağıthane
- Kartal
- Küçükçekmece
- Maltepe
- Pendik
- Sancaktepe
- Sarıyer
- Silivri
- Sultanbeyli
- Sultangazi
- Tuzla
- Ümraniye
- Üsküdar
- Zeytinburnu
- İzmir
- Karabük
- Kars
- Kayseri
- Kırklareli
- Kilis
- Kocaeli
- Gebze
- Kocaeli
- Konya
- Kütahya
- Malatya
- Manisa
- Mardin
- Mersin
- Muğla
- Muş
- Ordu
- Rize
- Sakarya
- Samsun
- Sivas
- Şanlıurfa
- Şırnak
- Tekirdağ
- Tekirdağ
- Çorlu
- Tokat
- Trabzon
- Van
- Yalova
- Yozgat

ÜLKE YEŞİLAYLARI

34 ÜLKE

- Afganistan*
- Arnavutluk
- Avustralya*
- Azerbaycan
- Bangladeş*
- Bosna Hersek
- Bulgaristan
- Çin*
- Demokratik Kongo
- Endonezya
- Fildişi Sahili
- Filistin*
- Gürcistan
- Karadağ
- Kenya
- Kıbrıs
- Kosova
- Lübnan
- Makedonya
- Malezya
- Mali
- Mısır*
- Nijer
- Nijerya*
- Pakistan*
- Senegal
- Sırbistan
- Singapur*
- Somali
- Sudan
- Tanzanya
- Tayland*
- Uganda
- Yemen

**10 Ülke Yeşilay'ı kuruluş çalışmalarını sürdürmektedir.
(Aralık 2016 itibarıyla)*

2.2.3. YEŞİLAY ULUSLARARASI ÇALIŞMALAR

AMAÇ

Global seviyede tütün, alkol, madde, teknoloji ve kumar bağımlılığı gibi toplumlara ve gelecek nesillere zarar veren her tür zararlı alışkanlıklarla insan onuru, saygınlığı ve sağlığı için mücadele etmek ve toplumların mücadelelerine katkıda bulunmak.

YEŞİLAY'IN ULUSLARARASI FAALİYETLERİ

Türkiye Yeşilay Cemiyeti'nin uluslararası mecralarda yürüteceği faaliyetler aşağıdaki gibidir:

- Amaçları doğrultusunda gerekli olan her türlü bilgi, belge, doküman ve yayınları temin etmek, dokümantasyon merkezi oluşturmak,
- Yeşilay'ın çalışma alanıyla ilgili yayınları ve her tür bilimsel çalışmayı takip ederek ülke gündemine taşımak,
- Uluslararası mecralarda sunulmak üzere çok dilli materyaller hazırlamak,
- Devletlerarası kuruluşlara üye olmak ve bu kuruluşlarla proje bazında ortak çalışmalar yapmak veya yardımlaşmak,
- Tütün, alkol, madde, teknoloji ve kumar bağımlılığı alanında rehabilitasyon, tedavi, önleyici çalışmalar yapan kurum ve kuruluşlarla işbirliği yapmak ve yardımlaşmak,
- Gerekli görülen yerlerde şube ve temsilcilikler açmak,
- Yeşilay'ın amaçları doğrultusunda çalışmalar yapan kurum, kuruluş ve kişilerle ilgili bilgi toplamak ve veri bankası oluşturmak,
- Yeşilay'ın amaçları doğrultusunda uygun görülecek bölgelerde ve ülkelerde örgütlenme ve platform oluşturma çalışmaları gerçekleştirmek.

ULUSLARARASI KURULUŞLARLA İŞBİRLİĞİ VE ENTEGRASYON

Devletlerarası Kuruluşlar

Birleşmiş Milletler Kuruluşları

ECOSOC - Birleşmiş Milletler Ekonomik Sosyal Konsey;

WHO - Dünya Sağlık Örgütü

UNODC - Birleşmiş Milletler Uyuşturucu ve Suçla Mücadele Ofisi

INCB - Uluslararası Narkotik Kontrol Kurulu

Avrupa Birliği Kuruluşları

EU Transperancy Registration System

EMCDDA - Avrupa Birliği Uyuşturucu ve Uyuşturucu Bağımlılığı İzleme Merkezi

Avrupa Konseyi Kuruluşları

Avrupa Konseyi Sivil Toplum Katılımcı Kuruluş Statüsü

Uyuşturucuyla Mücadele için Pompidou Grubu

Bölgesel Kuruluşlar

Economic Cooperation Organization - Ekonomik İşbirliği Teşkilatı

Organisation of Islamic Cooperation - İslam İşbirliği Teşkilatı

Sivil Toplum Kuruluşları

SSA, Bağımlılık Araştırmaları Cemiyeti

ECCAS, Avrupa Bağımlılık Çalışmaları İşbirliği Merkezi

EUROCARE, Avrupa Alkol Politikaları Birliği

GAPA, Küresel Alkol Politikaları Birliği

ICAA, Uluslararası Alkol ve Bağımlılıklar Konseyi

ENSP, Avrupa Sigara ve Tütün Önleme Ağı

FCTC, Tütün Kontrolü Çerçeve Sözleşmesi Birliği

SRNT, Nikotin ve Tütün Araştırmaları Cemiyeti

EHRN, Avrasya Zararı Azaltma Ağı

ICRS, Uluslararası Cannabis Araştırmaları Cemiyeti

Viyana Sivil Toplum Kuruluşları Uyuşturucu Komitesi

IDPC, Uluslararası Uyuşturucu Madde Politikaları Konsorsiyumu

EURAD, Uyuşturucuya Karşı Avrupa

NAADAC, Bağımlılık Uzmanları Derneği

ELISAD, Avrupa Bağımlılık üzerine Kütüphaneler ve Enformasyon Servisleri Merkezi

SALIS, Madde Bağımlılığı Uzmanları Merkezi

ISAJE, Uluslararası Bağımlılık Dergi Editörleri Cemiyeti

Uluslararası Uyuşturucu Madde Politikaları Bilim Merkezi

IHRA, Uluslararası Zarar Azaltma Derneği

EPHA, Avrupa Halk Sağlığı Birliği

Küresel Gençlik Ağı

ICADTS, Uluslararası Alkol, Madde ve Trafik Konseyi

APYN, Alkol Politikaları Gençlik Ağı

ULUSLARARASI TEŞKİLATLANMA ÇALIŞMALARI

1. Federasyon kapsamında Ülke Yeşilay'ları kurmak

Yeşilay kurulacak olan ülkenin belirlenmesinde esas alınan kriterler:

- Türk ve Müslüman nüfusun genel nüfusa oranla yoğunluğu
- Bağımlılık kaynaklı sosyal ve ekonomik problemlerin yaşanması
- Bağımlılıkla mücadelede yeterli kapasitenin var olmaması
- Ülke genelinde bu alanda çalışan sivil toplum oluşumlarının eksikliği

2. Temsilci atamak

3. Örgütlenme ve network

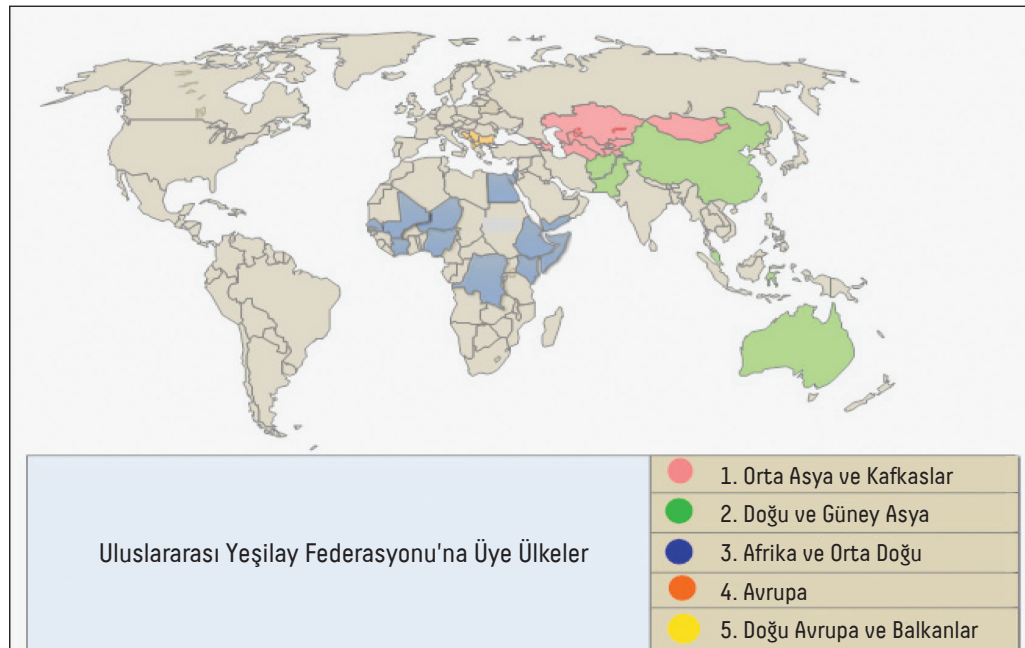
4. Partnerlik ilişkisi

5. İzleme

Teşkilatlanma

Uluslararası Yeşilay Federasyonu (UYEF), bağımlılıkla mücadele alanında araştırma, proje ve faaliyetler gerçekleştirecek olan Ülke Yeşilayları arasındaki koordinasyon ve işbirliğini güçlendirmek amacıyla kurulmuştur. Federasyonun resmi kuruluşuyla birlikte UYEF Yönetim Kurulu önceliğinde federasyonun stratejileri ve faaliyet alanlarının belirleneceği toplantılar yapılacaktır. Federasyonun kuruluşundaki özel amaç; Yeşilay'ın çalışmalarını uluslararası alanda tanıtarak, deneyim ve tecrübenin dünyanın birçok ülkesine taşınmasıdır. Bu doğrultuda mevcut Ülke Yeşilaylarını sayısını arttırarak federasyonun etkinlik alanının genişletilmesi hedeflenmektedir. Federasyon çalışmaları kapsamında toplamda 28 Ülke Yeşilay'ının resmi kuruluşu Eylül 2016 itibariyle tamamlanmıştır ve 6 Ülke Yeşilay'ı için ise kuruluş çalışmaları devam etmektedir.

Ülke Yeşilayları Mevcut Durum:

1. Bölge (Türk Nüfusun yoğun olduğu Avrupa ülkeleri)	
Kuruluşu Tamamlanan Ülkeler	Kuruluş Çalışmasına Başlanmayan Ülkeler
	Almanya
	Fransa
	Hollanda
	Avusturya
	Belçika

2. Bölge (Türkiye ile sosyal, dini ve kültürel bağlara sahip olan yakın bölge ülkeleri)	
Kuruluşu Tamamlanan Ülkeler	Kuruluş Çalışmasına Başlanmayan Ülkeler
Arnavutluk	Yunanistan
Bosna Hersek	Kazakistan
Bulgaristan	Kırgızistan
Kosova	Özbekistan
Kıbrıs	Türkmenistan
Azerbaycan	Tacikistan
Gürcistan	Suriye
Lübnan	Irak
	İran
Filistin **	
Makedonya *	

* Protokol aşamasında

** Resmi Kuruluş Başvurusu yapılmış

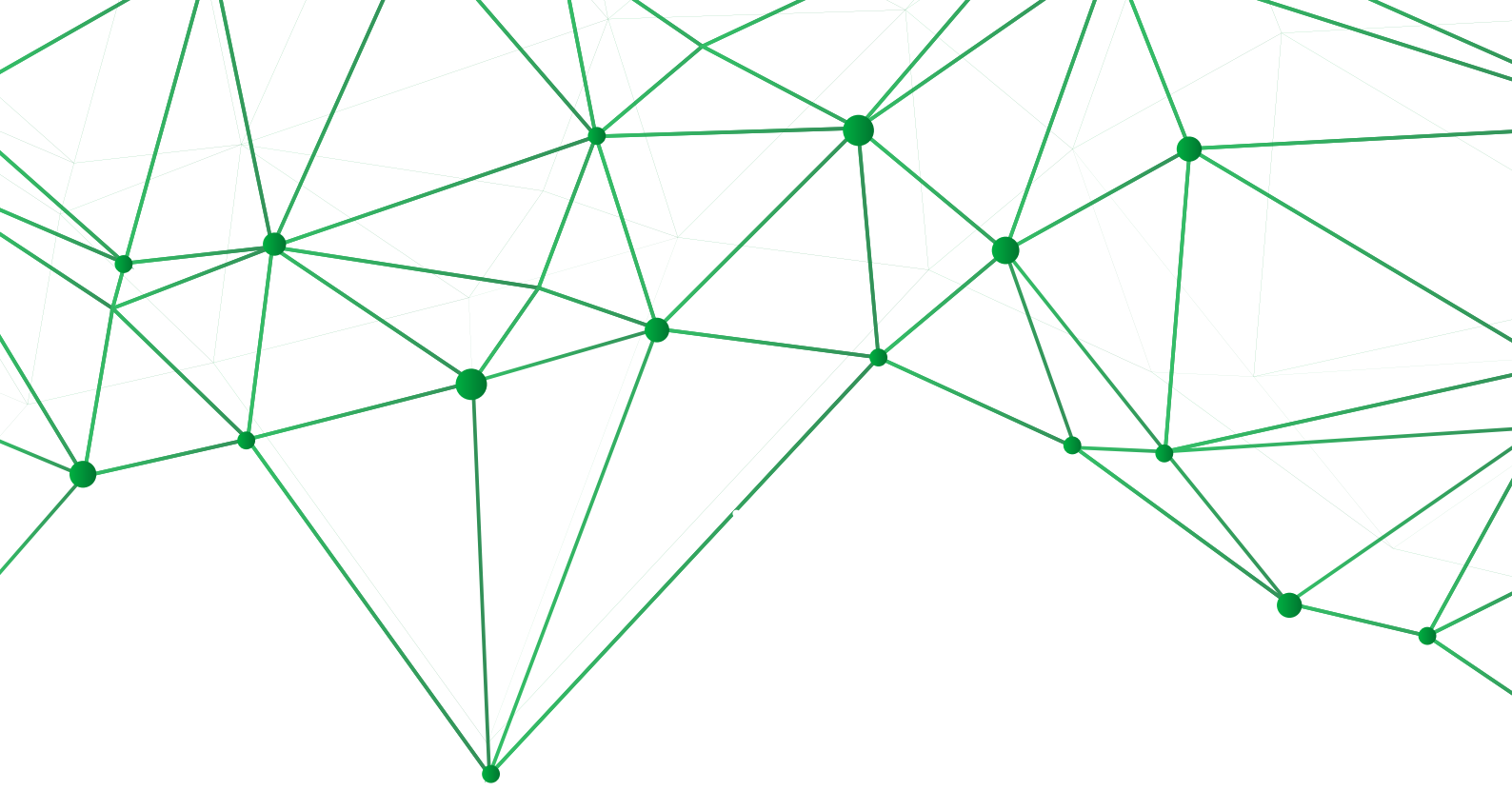
3. Bölge (İslam İşbirliği Teşkilatına üye ülkeler)	
Kuruluşu Tamamlanan Ülkeler	Kuruluş Çalışmasına Başlanmayan Ülkeler
Uganda	Tunus
Endonezya	Ürdün
Malezya	Suudi Arabistan ve Körfez Ülkeleri
Nijer	Gambia
Yemen	
Mali	
Senegal	
Afganistan *	
Mısır *	
Pakistan **	
Bangladeş **	
Nijerya **	

4. Bölge (Müslüman nüfusun azınlıkta olduğu ülkeler)	
Kuruluşu Tamamlanan Ülkeler	Kuruluş Çalışmasına Başlanmayan Ülkeler
Tayland	Rusya
Kongo	Hindistan
Kenya	Güney Afrika
Tanzanya	Etiyopya
	Filipinler
Avustralya *	Sri Lanka
Singapur *	Nepal
Çin **	Mozambik

* Protokol aşamasında

** Resmi Kuruluş Başvurusu yapılmış

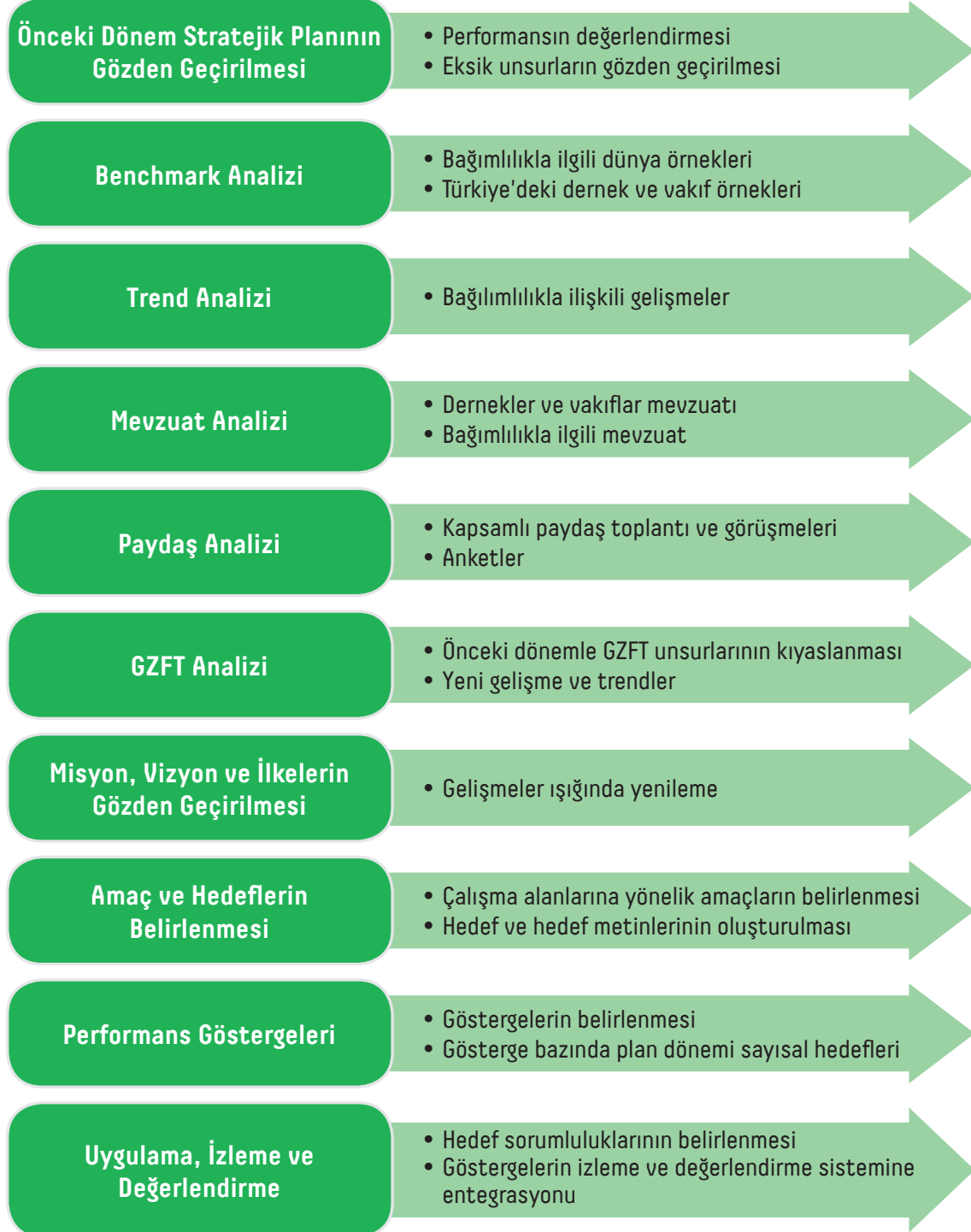

3

STRATEJİK PLAN ÇALIŞMASI

3.1.2. Stratejik Planlama İş Akışı

Stratejik planlama sürecinde yer verilen analiz ve çalışmalar izleyen grafikte gösterilmektedir.

3.2. MEVCUT DURUM ANALİZİ

3.2.1. 2014-2016 DÖNEMİ STRATEJİK PLANIN DEĞERLENDİRMESİ

Türkiye Yeşilay Cemiyeti 2013 yılı sonu itibariyle Yönetim Kurulu ve Genel Müdürlük işbirliği ile bağımlılıkla mücadele vizyonunu uygulamaya dönüştürecek adımlar için temel strateji belgesi olan 2014-2016 Yeşilay Kurumsal Stratejik Planını hazırlamıştır. Hazırlanan plan 3 yıl boyunca kuruluşun gelişim sürecine rehberlik etmiş ve tüm faaliyet planları ile bütçe çalışmaları mümkün olduğunca stratejik plan ana stratejileri ve stratejik amaçlar dahilinde oluşturulmuştur.

2014-2016 Stratejik Planında strateji çerçevesini oluşturmak üzere 10 adet “ana strateji” belirlenmiştir. Bu ana stratejiler aşağıda sıralanmaktadır:

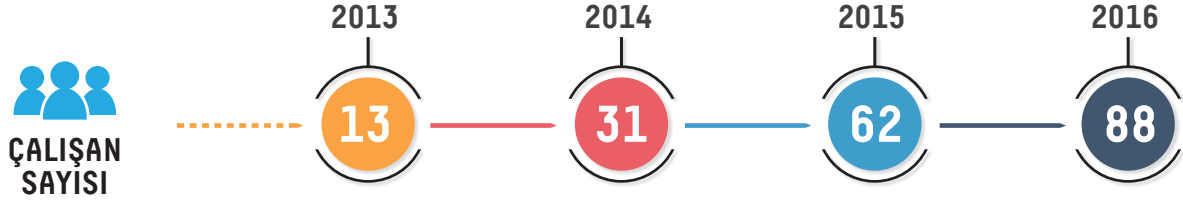
- 1 - Kurumsal yapılanma
- 2 - Bağımlılıklarla mücadelede bilimsel temelli yaklaşımlar geliştirme
- 3 - Ülke genelinde teşkilatlanma
- 4 - Toplumla iletişimde tüm mecraların etkin kullanımı
- 5 - Eğitim faaliyetlerinin yeniden yapılandırılması
- 6 - Yeşilay’ın tüm eğitim katmanlarında yaygınlaştırılması
- 7 - Uluslararasılaşma
- 8 - Savunuculuk çalışmalarının arttırılması
- 9 - Etkinlik yönetiminin yeniden yapılanması
- 10 - Paydaşlarla daha etkin işbirliği

Ana stratejilerin ölçümüne yönelik planda 46 gösterge bulunmaktadır. 10 stratejik alanının 3’ünde (Yeşilay’ın tüm eğitim katmanlarında yaygınlaştırılması, Uluslararasılaşma ve Paydaşlarla daha etkin işbirliği) hedeflenen tam olarak gerçekleştirilmiş, 2 alanda (Eğitim faaliyetlerinin yeniden yapılandırılması, Savunuculuk çalışmalarının arttırılması) önemli düzeyde başarı sağlanmış, kalan 5 göstergede ise belli bir seviyede başarı sağlanmakla birlikte iyileşmeye açık alanlar olduğu görülmüştür. Göstergelerin ise % 55’inde beklenen ilerleme sağlanmış, %35’inde ise istenilen düzeyde olmamakla birlikte aşama kaydedilmiştir. Genel olarak planın uygulama dönemi sonunda hedeflediği başarıya ulaştığı söylenebilir.

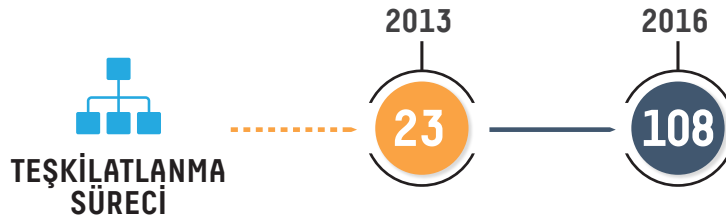
2014-2016 kurumsal stratejik plan dönemi Yeşilay’da yoğun bir gelişme trendinin izlendiği bir dönem olmuştur. Bu süreçte kurumda stratejiler dahilinde yaşanan temel değişim alanları aşağıda listelenmiştir.

- EFQM yönetim modeline geçiş: Stratejik plan başlangıcında kurumda bir yönetim modeli bulunmazken kurumsal yapılanma stratejisi dahilinde Mart 2014’te EFQM Kararlılık Belgesi alınmış ve 5 Mart 2015’te alınan 3 Yıldız Yetkinlik Belgesi ile süreç devam etmiştir.
- İnsan kıymetleri sisteminin kurulması ve genişleyen kurumsal yapı: Kurumun büyüme trendi gelişen insan kıymetleri sistemi ile desteklenmiş ve Yeşilay’ın büyüme süreci

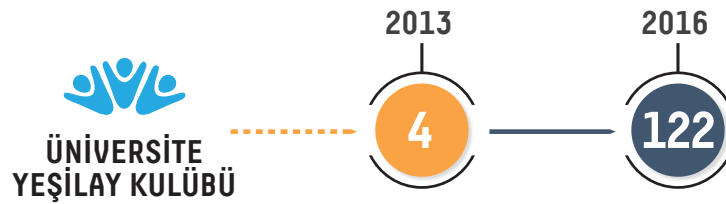
istikrarlı olarak stratejik plan döneminde devam etmiştir. Bu kapsamda 2013 yılı sonunda 13 çalışanla ilerleyen süreç 2014 yılı sonunda 31 çalışana, 2015 yılında 62 çalışan ve 2016 yılı sonunda toplam 88 çalışana ulaşmıştır.

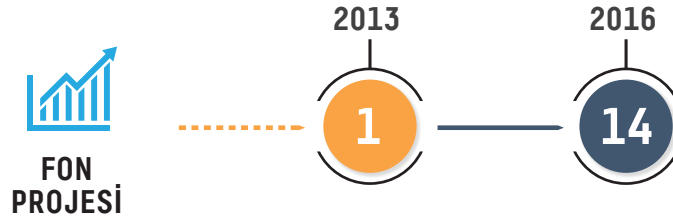
- Teknik Altyapı İmkanlarının Güçlendirilmesi: Büyümenin teknik açıdan desteklenmesi ve yönetiminde stratejik hedefler dahilinde Yeşilay'da Süreç Yönetim Sistemi (Ensemble), Performans Yönetim Sistemi (QDMS), Entegre Yönetim Sistemi, Gönüllü ve Üye Yönetimi (CRM), Kurumsal Kaynak Planlama (ERP), Personel Devam Kontrol Sistemi (PKDS) kullanılmaya başlanmıştır.
- Şube Sayısının Artırılması: Yeşilay'ın ülke genelinde teşkilatlanması stratejisi kapsamında kurumun ulusal bir yapıya kavuşturulması için geniş perspektifte çalışma yürütülmüştür. Stratejik plan döneminde 23 şube ile başlayan teşkilatlanma süreci 2016 yılı sonunda 108 şubeye ulaşılması ile devam etmiştir.

- Ülke Yeşilaylarının Kurulması: Uluslararasılaşma Yeşilay'ın 2014-2016 döneminde önem verdiği başka bir stratejik alandır. Plan döneminde sadece Türkiye'de başlayan genişleme 2016 sonu itibarıyla 34 Ülke Yeşilay'ının ve Uluslararası Yeşilaylar Federasyonunun kurulması ile devam etmiştir.
- Üniversite Yeşilay Kulüplerinin Kurulması: Gönüllülük ve Eğitim katmanlarında yaygınlaşma yaklaşımı stratejik plan döneminin önem taşıyan alanlarından birisidir. Bu kapsamda 2013 sonu itibarıyla 4 olan Üniversite Yeşilay Kulübü sayısı stratejik plan döneminde toplam 122 kulübün kurulması ile tüm ülkeyi kapsayan bir noktaya gelmiştir. Benzer şekilde gençlik kamplarına katılımcı sayısı da plan döneminde sıfırdan, 6825 kişiye ulaşmıştır.

- Yeşilay Yayınlarının Etkinleştirilmesi: Kurumun savunuculuk çalışmalarının artırılması ve bilimsel temelli yaklaşımlar geliştirilmesi stratejisi dahilinde Yeşilay Yayınları stratejik plan döneminde faydalı bir araç olarak kullanılmıştır. Plan başlangıcı itibariyle kurumun bu alanda bir yayını bulunmazken 2016 yılı sonuna kadar Yeşilay yayınlarından 12 eserin oluşturulması sağlanmıştır.
- Türkiye Bağımlılıkla Mücadele Eğitim Programının Uygulanması: Yeşilay'ın tüm eğitim katmanlarında yaygınlaştırılması stratejisi ile önleme alanında ulusal bir program olarak uygulanmaya başlayan TBM bünyesinde 19 eğitim kitabı ve 18 Eğitim modülü oluşturulmuştur. Dünya çapında en yaygın önleme uygulamasına imza atılan program ile 2016 yılında 11 Milyon öğrenci ve 3 milyon yetişkinin bağımlılıklar alanında eğitilmesi sağlanmıştır.
- Proje ve Program Yönetiminin Sağlanması: Paydaşlarla işbirliği araçlarından birisi olarak görülen proje yönetimi dahilinde stratejik plan döneminde kurum bünyesinde 1 fon projesi uygulanmışken 2016 sonu itibariyle bu sayının 14 projeye ulaştığı görülmektedir. Ayrıca Yeşilay'ın geliştirdiği destek programları dahilinde 30 proje desteklenerek ülke genelinde uygulanmıştır. Bu açıdan Yeşilay ülkede destek programı uygulayan az sayıdaki STK'lar içerisinde yerini almıştır. Plan döneminde kurumun ekosistemdeki işbirliği süreci kısıtlı bir yapıdan 40'tan fazla protokol ile yoğun çalışmanın sergilendiği bir yapıya kavuşturulmuştur.

Bu çerçevede 2014-2016 kurumsal stratejik planı Yeşilay için bir çok alanda gelişimin görüldüğü ve kurumun yüzüncü yılına doğru vizyonuna ulaşabilmesi için gerekli altyapının tamamlandığı bir dönem olmuştur.

3.2.2. TREND ANALİZİ

Bağımlılıklarla mücadele, hem dünyada hem de ülkemizde toplumların ve ülke yönetimlerinin önemli program alanlarının başında gelmektedir. Özellikle nüfusun artması, hızlı kentleşme, teknoloji başta olmak üzere ekonomik, sosyal ve teknolojik faktörler bağımlılığın artmasında belirleyici olmaktadır.

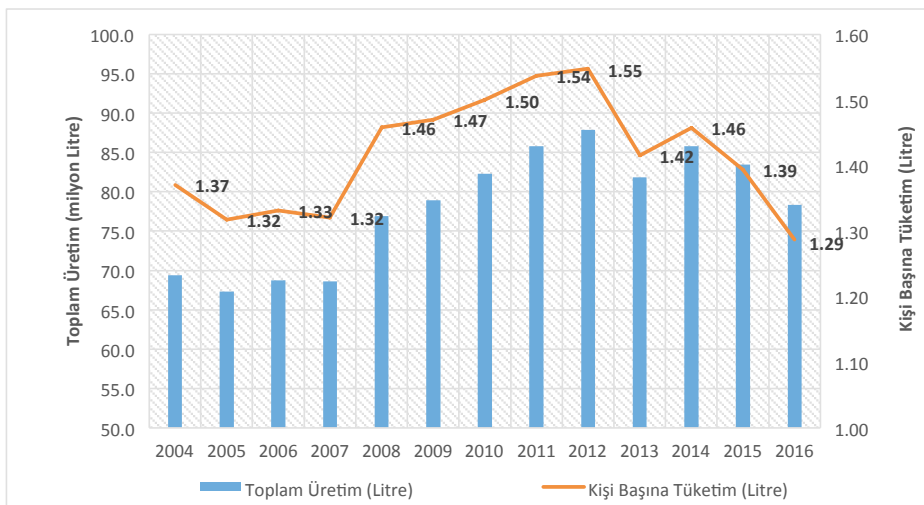
Bağımlılık American Society of Addiction Medicine (ASAM) bağımlılığı beynin ödül, motivasyon, hafıza ve ilgili devrelerinin birincil ve kronik hastalığı olarak tanımlamaktadır. National Institute of Drug Abuse (NIDA) ise bağımlılık tanımını “bireylerin, kendilerinin ruhsal ve bedensel sağlığına ya da sosyal yaşamına zarar vermesine karşın, belirli bir eylemi yinelemeye yönelik önüne geçilemez bir istek duymaları hali” olarak yapmaktadır.

Günümüzde bağımlılık çeşitleri çok geniş bir yelpazede sınıflandırılmaktadır. Geçmişte alkol kullanımı olarak daha çok tanımlanan bağımlılık kentlerin hızla gelişmesi, uyum problemi, toplum ve bireyin yaşamına teknolojinin girmesi gibi faktörlerle; alkol bağımlılığı, sigara (nikotin) bağımlılığı, genel olarak madde bağımlılığı; kafein, uyarıcılar, uyuşturucular, halusinojenikler vb., internet bağımlılığı, insan bağımlılığı, yeme bağımlılığı, seks bağımlılığı, kumar bağımlılığı, spor bağımlılığı, iş bağımlılığı, alışveriş bağımlılığı şeklinde sıralanmaktadır.

Bu alanlardan öne çıkanlara Türkiye için baktığımızda;

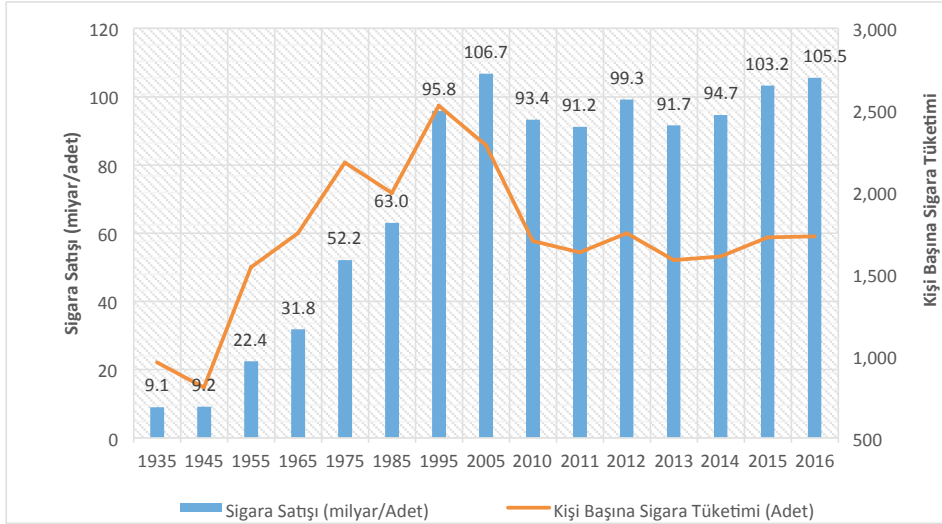
Alkol ve Sigara Tüketimi

Alkol kullanma alışkanlığının artması dünyada olduğu gibi Türkiye’de de bağımlılığa ilişkin önemli risk alanlarının başında gelmektedir. Türkiye’de izleyen grafikte görüleceği üzere 75 milyon litrenin üzerinde bir alkol üretimi olup yaklaşık olarak kişi başına tüketim ise 1,3 litre seviyesindedir (15+yaş). 2012 yılından itibaren kişi başına alkol tüketiminde bir azalma görülmektedir. Bununla birlikte özellikle fiyatlar ve vergiler nedeniyle resmi rakamlara yansımayan alkol üretim ve tüketimi bu seviyeleri daha yukarı çekmektedir (Grafik 1).

Grafik 1. Toplam Alkol Üretimi ve Kişi Başına Tüketim (15+yaş, 2004-2016)

Türkiye’de özellikle 2005 yılından itibaren çıkarılan yasal düzenlemelerle birlikte fiyatlardaki artış sigara satışlarında ve tüketiminde belirgin bir düşme yaşanmıştır. 2005 yılında 106,3 milyar adete çıkan yurt içi sigara satışları 2013 yılında 91,7 milyar adete kadar düşmüştür. Kişi başına sigara tüketimleri ise 2005 yılında 2290 adet iken bu sayı önemli bir düşüşle 2013 yılında 1.585 adete kadar gerilemiştir (15+ yaş) (Grafik 2).

Grafik 2. Sigara Yurtiçi Satışları ve Kişi Başına Tüketim Miktarları (15+yaş, 1935-2016)

Kaynak TAPDK ve TÜİK İstatistikleri (Erişim Tarihi: Aralık 2016)

Bununla birlikte 2014 yılından itibaren hem sigara satışlarında hem de sigara tüketimlerinde tekrar artış eğilimi başlamıştır. İzleyen tablodan görüleceği üzere oldukça yüksek sayılabilecek bir fiyat seviyesinde olmasına rağmen sigara satışları ve tüketimi artmaktadır. Özellikle gençler ve kadınlar arasında sigara tüketiminin yaygınlaşması bu gruplara yönelik ilave politika tedbirleri geliştirilmesi yanında mevcut politikalarında ısrarlı bir şekilde uygulamasını gerektirmektedir (Tablo 1).

Tablo 1. Sigara Yurtiçi Satış ve Kişi Başına Sigara Tüketim Miktarlar (15+yaş, 2005-2016)

Yıllar	Sigara Satışı (milyar/Adet)	Kişi Başına Sigara Tüketimi (Adet)
2005	106,7	2.289,6
2010	93,4	1.702,1
2011	91,2	1.633,6
2012	99,3	1.748,4
2013	91,7	1.585,3
2014	94,7	1.609,3
2015	103,2	1.724,3
2016	105,5	1.732,3

Kaynak TAPDK ve TÜİK İstatistikleri (Erişim Tarihi: Aralık 2016)

Uyuşturucu Madde Bağımlılığı

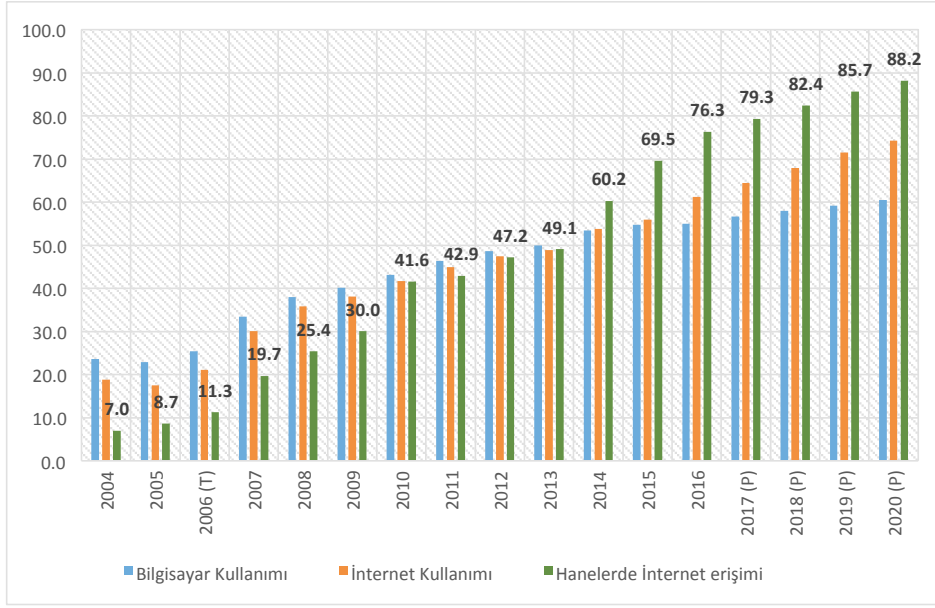
Birleşmiş Milletler Uyuşturucu ve Suç Ofisi'nin 2016 Dünya Uyuşturucu Raporu'na göre yetişkin nüfusun yaklaşık %5'i, bir başka deyişle 15 – 64 yaşları arasında yaklaşık 250 milyon kişi 2014 yılında en az bir uyuşturucu madde kullanmıştır. Madde kullanım bozukluğu olan kişilerin sayısı artma eğilimine girerek defa artarak 27 milyondan 29 milyona ulaşmıştır. 2014'te kullanıcı sayısının 183 milyon olduğu tahmin edilen esrar, en yaygın kullanılan uyuşturucu olma özelliğini sürdürmektedir. Amfetaminler ise en yaygın kullanılan ikinci uyuşturucudur. 33 milyon kullanıcısı olduğu tahmin edilen, opiat ve reçete edilen opioidlerin kullanımı daha az yaygın olmakla birlikte opioidler olası zararı en yüksek olan uyuşturucu grubundadır.

Türkiye'de ise bu tür maddelere alan erişimin özellikle fiyatlar nedeniyle kolaylaşması ve kentlerde yaygınlaşması madde bağımlılığı ve uyuşturucu kullanımını en riskli alanların başında gelmesine neden olmaktadır. Türkiye'de uyuşturucu raporuna göre ülkede 18 yaş altı grupta madde kullanım yaygınlığı %1,5 ve toplamda yaşam boyu madde kullanım oranı tüm nüfusta: %2,73 olarak ölçülmüştür (TUBİM 2014). TUBİM çalışması uyuşturucu kullananların yaklaşık %75'inin 18-29 yaş aralığında olduğunu ortaya koymaktadır. Bu anlamda gençlere yönelik politikalar gelecek dönem açısından kritik hale gelmektedir.

İnternet Kullanımı

Türkiye'de hanelerin internete erişimi ve internet kullanımları özellikle 2000 sonrası dönemde belirgin bir şekilde artış içinde olmuştur. 2016 yılı itibarıyla hanelerin % 76,3 gibi oldukça yüksek bir oranı internete erişim sağlarken internet kullanan bireylerin oranı ise %61,2'ye çıkmıştır. 2004 yılına göre internet kullanımı % 225 oranda artarken bu oran hanelerin internete erişimi de yaklaşık % 100 gibi oldukça yüksek bir oranda gerçekleşmiştir.

Özellikle izleyen dönemde kadın istihdamı ve okullaşma oranlarındaki artışla ve internet oyunları endüstrisindeki gelişmelerle birlikte bu oranların 2020 yılına gelindiğinde bireylerde internet kullanımının %70'i aşması, hanelerde ise internete erişimin %90'ı ulaşması beklenmektedir. Cep telefonunu sahipliğinin %90'ın üzerinde olduğu düşünüldüğünde özellikle sosyal medya kaynaklı olmak üzere internet bağımlılığı daha da önem kazanan bir konu olacaktır. Yeşilay'ın izleyen dönemde bağımlılıkla ilgili mücadelede öncelikli alanlarının başında internet bağımlılığı gelecektir (Grafik 3).

Grafik 3. Bilgisayar ve İnternet Kullanım ve Erişimi

Not: 2006 ile 2017-2020 yılları tahmin edilmiştir.

Kaynak: TÜİK, Hanehalkı Bilişim Teknolojileri Kullanım Araştırması (Erişim Tarihi Aralık 2016)

Yaş, cinsiyet, ailesel faktörler, çevre, genetik, davranış bozuklukları, kişilik özellikleri, ekonomik sorunlar, işsizlik ve boşanmış aileler gibi faktörler kişinin bir maddeye veya nesneye bağımlı olmasını etkileyen risk faktörleridir. Günümüzde risk faktörlerinin iyi tanımlanması ön alıcı (proaktif) programların geliştirilmesi açısından önem taşımaktadır. Geldiğimiz noktada kamu yönetim anlayışı orta ve uzun dönemli politikalar çerçevesinde kurumların önceliklerini belirlemelerini, kaynaklarını kurumsal amaç ve hedefler doğrultusunda tahsis etmelerini ve temel politika ve yönetim kapasitesi anlamında etkinliklerini artırmak yönünde hedefler koymalarını öngörmektedir.

Ülkemizde bağımlılıkla mücadele dünyada olduğu gibi çok sektörlü bir yapıya sahiptir. Sağlık Bakanlığı, Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı, Milli Eğitim Bakanlığı, Adalet Bakanlığı, Emniyet Genel Müdürlüğü, yerel yönetimler, üniversiteler ve ilgili sivil toplum örgütleri bu konuya yönelik hiyerarşik olarak yatay ve dikeyde farklı seviyelerde faaliyet ve proje yürütmektedirler. Bu yapı içinde Yeşilay, kuruluş yıllarından itibaren alkolle mücadeleyi çalışma alanı olarak benimsemiştir. Uzun yıllar boyunca, Derneğin temel amacı alkolle mücadele olarak benimsenmiş ve bunun yanında diğer bağımlılık yapıcı maddelerle ilgili de kısmi çabalar gösterilmiştir. Daha sonraki yıllarda Dernek Tüzüğünde yapılan değişiklik ile Yeşilay'ın amaç ve faaliyet alanları genişletilmiştir. Bu çerçevede, alkol ile mücadele yanında uyuşturucu, sigara, kumar, fuhuş ve ekran bağımlılığı gibi hususlar da mücadele alanı içerisine dâhil edilmiştir. 2010 yılında yapılan Tüzük değişikliği ile Derneğin amaçları arasına internet bağımlılığı eklenmiş olup 2013 tarihli Tüzük değişikliğinde ise, aynı amaçlar korunmuş ve ekran bağımlılığı yerine gelişen koşullara uygun bir biçimde teknoloji bağımlılığı terimi kullanılmıştır. Günümüzde Cemiyetin bağımlılıkla mücadelede çalışma alanları; alkol bağımlılığı, tütün bağımlılığı, madde bağımlılığı, kumar bağımlılığı, teknoloji bağımlılığı şeklinde yaşamdaki gelişmelere paralel olarak genişlemiştir. Eylül 2014'te yapılan Olağanüstü Genel Kurul ile de Yeşilay'ın faaliyet alanı içerisinde yer alan koruyucu ve önleyici çalışmalarının yanına rehabilitasyon hizmetleri de eklenmiştir.

3.2.3. BENCHMARK ANALİZİ

Devlete hizmet üreterek destek olan sivil toplum kuruluşu rolü de olan Yeşilay, son yıllarda bağımlılıkla mücadele alanındaki etkinliği, hem kurumsal yapılanma hem de fonksiyonlarını geliştirmesi sayesinde artmıştır. Bu çerçevede kurumumuz 2015 yılında gönüllü ve üye ile temsilcilik sayısını artırmış, faaliyetleri nitelik ve nicelik yönünden gelişmiş ve toplumun her kesimine ulaşabilecek yetkinliğini güçlendirmiştir. Örneğin, 2014 yılında 3 bin 660 olan gönüllü sayısı, 2016 yılında 12 bin 724 kişiye yükselmiştir. Bunun yanında etkinlik yapılan il sayısı, üniversitelerde yapılan etkinlik sayısı ve sosyal medyadaki takipçi sayısında önemli gelişme yaşanmıştır. Bununla birlikte, faaliyetlerindeki artış ve çeşitlenmeye göre gönüllü sayımızda artışla birlikte şubelerimizin kapasitelerinin geliştirilmesine ihtiyaç bulunmaktadır.

Stratejik Planın gelişme eksenlerinin daha gerçekçi ve ulaşılabilir tespit edilmesine katkı sunması açısından, iyi uygulamaların tespit edilmesi ve standartların belirlenmesi amacıyla başarılı performansla sahip benzer STK'ların kurumsal yapısı, faaliyetleri, iş yapma biçimlerine bir benchmark/kıyaslama çalışması çerçevesinde bakılmıştır. Benchmark çalışmasında 21'i yurtdışı ve 29'u yurtiçi olmak üzere 50 adet STK incelenmiştir (Ek 1). Bu incelemede:

- Kurumsal yapısı/hukuksal statüsü
- Üye/Şube/ Gönüllü Sayısı ve Yönetimi
- Gelir Durumu/Kaynak Geliştirme Kapasitesi

konuları üzerinde durulmuştur. Yürütülen benchmark analiz çalışmasında Stratejik Planın gelişme eksenleri yönünden ulaşılan girdiler:

- Kurumsal Yapı
 - Bağımlılıkla mücadele, ilgili diğer STK'ları kurumsal faaliyetlere katarak bir çatı örgüt olmak,
 - Etkin gönüllü yönetimi ile faaliyetleri katılımcı süreçlerde belirlemek,
 - Mali konularda bağımsız dış denetim yaptırarak bulgularını kamuoyuna sunmak,
 - Sponsor bulmak, diğer uluslararası kuruluşların sağladıkları fonlara ulaşmak ve uluslararası işbirliklerini yürütmek üzere özel bir proje birimi kurmak,
 - EURAD ve EUCARE önemli miktarda AB fonlarını kullanan uluslararası STK'lar ile yurtiçinde ve yurtdışında işbirlikleri geliştirmek.
- Gönüllü Yönetimi ve İşbirlikleri
 - Doğrudan sahada faaliyet yürüten STK'lar ile işbirlikleri geliştirerek katılımcılığı geliştirmek ve aktif gönüllü sayısını artırmak,
 - Gönüllülerin bağlılığını artıracak faaliyetler organize etmek,
 - İl ve bölge gönüllü toplantıları düzenleyerek yıl içinde yapılacak faaliyetlerini planlamak,
 - Yurtdışından STK'lar ile ülke sınırlarını aşan ortak projeler yürütmek,
 - Bağımlılıkla mücadele konusunda uluslararası toplantı ve organizasyonlara ev sahipliği yapmak,

- Uyuşturucu İle Mücadele Dünya Formu (World Forum Against Drugs) gibi Yeşilay'ın uhdesinde, geleneksel olarak düzenlenecek bir forum/sempozyum/konferans organize etmek.
- Kaynak Geliştirme
 - Gelirlerini artırmak ve sürekli kılmak amacıyla iktisadi işletmeyi geliştirmek,
 - Bağış ve yardımları artırmak amacıyla bağışçıların adına burs veya özel bir faaliyet için fon kurmak,
 - Kuruma intikal eden gayrimenkulleri yönetmek üzere profesyonel bir birim kurmak, bu birimin faaliyetlerinin bağımsız denetim kuruluş tarafından denetlenerek kamuoyu ile paylaşmak,
 - Merkezi yönetim alkol ve tütün ihracatı ve ithalatından alınan toplam vergi üzerinden, belli oranda kesinti yapılarak kaynak sağlamak,
 - AB ve BM gibi uluslararası kuruluşların kaynaklarından yararlanmak.

Yukarıda belirtilen Stratejik Planın gelişme eksenleri yönünden ulaşılan girdilerden Yeşilay'ın benchmark çalışması kapsamında izleyen dönemde kurumsal yapısına yönelik olarak değerlendirileceği temel alanlar aşağıda sıralanmıştır:

- Gelirlerini artırmak amacıyla iktisadi işletmenin geliştirilmesi ve gayrimenkullerin etkin yönetilmesi,
- Gönüllü sayısındaki artışın sürdürülebilir kılınması ve gönüllüleri harekete geçirecek sürdürülebilir gönüllü yönetimi kurulması,
- Bağımlılık tedavisi konusunda kurumlarla işbirliği çerçevesinde rehabilitasyon merkezleri kurulması,
- Bağımlılık üzerine araştırmaların desteklenmesi, üniversite kurarak bağımlılık alanında tematik yükseköğretim sunulması,
- Bağımlılık üzerine sağlık personelinin eğitimi ve sertifikasyonun sağlanması,
- Bağımlılık konusunda uluslararası alandaki yetkinliğini geliştirecek düzenli bilimsel toplantılar organize edilmesi ve aktif katılımın gerçekleştirilmesi.

3.2.4. MEVZUAT ANALİZİ

Yeşilay Cemiyetinin tüzel kişiliğinin hukuksal alt yapısını Cemiyetin Tüzüğü teşkil etmektedir. Kurumumuz denetim açısından 5253 sayılı Dernekler Kanunu hükümlerine tabidir. Bunun yanında, Yeşilay Cemiyeti tarafından, içki, uyuşturucu ve sigara bağımlılığı gibi toplum ve gençliğin beden ve ruh sağlığını tahrip eden bağımlılıklar yanında, kumar, fuhuş, internet ve ekran bağımlılığı gibi gençliğe ve topluma zarar veren bütün zararlı alışkanlıklarla mücadele etmek, millî kültürüne bağlı nesiller yetiştirmek amacıyla 24/5/2013 tarihli ve 6487 sayılı Kanun ile merkezi İstanbul’da olan; “Türkiye Yeşilay Vakfı” kurulmuştur. Dolayısıyla Yeşilay Cemiyetinin tüzel kişiliğinin faaliyetleri hem Cemiyet Tüzüğü hem de Vakıf tüzüğü çerçevesinde şekillenmektedir.

Kurumumuz, söz konusu Tüzükler çerçevesinde faaliyetlerini yürütürken, devlet tarafından sağlanan bazı imtiyazlardan yararlanmaktadır. Bunlar:

- Yeşilay, 13.10.1934 gün ve 2827 sayılı Resmi Gazete ’de yayımlanan Bakanlar Kurulu’nun 19.09.1934 tarih ve 2/1288 numaralı kararnamesi ile kamu yararına çalışan Cemiyet statüsüne geçirilmiştir.
- Özel bir Kanunla kurulduğu için Yeşilay Vakfına; 1606 sayılı Bazı Dernek ve Kurumların Bazı Vergilerden, Bütün Harç ve Resimlerden Muaf Tutulmasına İlişkin Kanun kapsamında vergi muafiyet ve istinası tanınmıştır. Ayrıca bu Vakıf; 4706 sayılı Hazine Arazilerinin Değerlendirilmesi Hakkında Kanunun 4.maddesinin ikinci fıkrasına göre, üzerinde münhasıran eğitim veya sağlık amaçlı sınırlı ayni hak (irtifak hakkı dâhil) tesis edilmiş taşınmazları, satış değeri üzerinden %50 indirimli edinme hakkına da sahiptir.
- Yeşilay ayrıca, Bakanlar Kurulunun 18.12.2012 tarih ve 2012/4073 sayılı kararı ile 2860 sayılı Yardım Toplama Kanunu’nun 6. Maddesi doğrultusunda izin almadan yardım toplayabilecek kuruluşlar arasında da yer almaktadır.

Yeşilay’ın gerek Vakıf gerekse Cemiyet tüzüğünde öngörülen faaliyetlerinin gerekçesinin ve çerçevesinin temelini Anayasa’sının “Gençliğin korunması” başlıklı 58 inci maddesi belirlemektedir. Anayasal düzenlemenin yanında, Yeşilay’ın mücadele ettiği bağımlılıkların en eskisi olan alkol, tütün ve uyuşturucu ile ilgili kanun, tüzük, yönetmelik ve Bakanlar Kurulu kararlarından oluşan 40 kanun, 8 yönetmelik ve Bakanlar Kurulu kararlarından oluşan mevzuat bulunmaktadır. Yeşilay, bu mevzuat çerçevesinde faaliyetlerinin derinliğini ve çeşitliliğini şekillendirmektedir. Yeşilay, mevzuat çerçevesinde oluşturulan kamu politikalarının yürütülmesinde önemli görevler üstlenmektedir. Bu kapsamda bağımlılıkla mücadele alanında hazırlanan, Ulusal Tütün Kontrol Programı Eylem Planı (2015-2018) ile 2016-2018 Uyuşturucu ile Mücadele Strateji Belgesi ve Uyuşturucu ile Mücadele Eylem Planında, Yeşilay kendisine verilen görevleri, kamu kurumları ile işbirliği içinde yürütmektedir.

Yeşilay’ın faaliyet sahasına giren mevzuat incelendiğinde; bağımlılık sorununa ilişkin talep, arz ve zarar azaltılmasını öngören bütünsel bir mücadele stratejisinin belirlenmesi ve uygulanmasıyla ilgili temel politika metinlerinin oluşturulması gerektiği görülmüştür. Özellikle bağımlılık sorununa ilişkin bütünsel bir mücadele stratejisi belirlenmesi gereği, Cumhurbaşkanlığı Devlet Denetleme Kurulunun, 30/01/2014 tarihli ve 2014/2 sayılı Madde ve Diğer Bağımlılıklar ile Mücadele Kapasitesinin ve Bu Bağlamda Türkiye Yeşilay Cemiyetinin Değerlendirilmesi Raporunda da ortaya konulmuştur. Bu Raporda; bağımlılıkla mücadelede yer alabilecek kamu kurum ve kuruluşları, sivil toplum kuruluşları ve yerel yönetimler gibi paydaş ve çözüm ortaklarının tümünü kapsayan, “Bağımlılıkla Mücadelede Ulusal Politika ve Strateji Belgesi” gibi temel bir belge hazırlanmasının uygun olacağı ifade edilmiştir.

Diğer yandan mevzuat taramasında, Yeşilay gibi kuruluşların çalışmalarını desteklemede önemli bir unsur olan, gönüllülüğün tanımını belirleyen ve gönüllü yönetimi konusunda STK'ların sorumluluklarının çerçevesini çizen yasal bir mevzuat veya politika belgesinin bulunmadığı görülmüştür. Gönüllülerin hak ve yükümlülükleri ile STK'ların sorumluluklarını içeren bir mevzuat düzenlemesi yapılmasıyla Yeşilay gibi, amaçlarına ulaşmak için ülke genelinde, en küçük bir toplulukta dahi üyeleri bulunması gereken STK'ların faaliyetlerinde etkinliği sağlamak yanında gönüllü katılımını artıracaktır.

Bu kapsamda aşağıda sıralanan üç ana konuda ilerleme sağlanması önem taşımaktadır:

- Yeşilay'ın Devletin Bağımlılıkla Mücadele Politikalarının Oluşturulmasında ve Yürütülmesinde Stratejik Çözüm Ortağı Olması
- Gönüllülüğün Yasal Mevzuatının Hazırlanması
- Merkezi Yönetim Bütçesinden Kaynak Sağlanması

Yeşilay'ın kurumsal hedefleri ve faaliyet alanlarına ilişkin mevzuat; çerçeve düzenlemeler ve konu bazlı düzenlemeler ile strateji belgeleri şeklinde Ek 2'de yer almaktadır.

3.2.5. PAYDAŞ ANALİZİ

Paydaş bir kurumun faaliyetlerinden doğrudan veya dolaylı, olumlu veya olumsuz etkilenen ve kurumu etkileyen kişi ve gruplar olarak tanımlanmaktadır. Paydaşları; iç paydaşlar dış paydaşlar ve hedef kitle olarak sınıflandırılabilir. Stratejik planlama ekibi plan hazırlık sürecinde paydaş listesi önceliklendirme de dikkate alarak oluşturulmuştur. Daha sonra oluşturulan liste dikkate alınarak paydaşların görüşlerine başvurulmuştur.

Paydaş Listesi:

Hedef Kitle

Bir sivil toplum kuruluşu olarak Yeşilay'ın hedeflerine ulaşabilmesi için geniş bir paydaş kitlesi ile uyum içinde çalışabilmesi gereklidir. Bu paydaş kitlesi içinde en önemli yeri yararlanıcılar almaktadır. Yeşilay'ın temel yararlanıcısı toplumdur. Toplumun içinde bağımlılığın önlenmesinin en önemli hedef kitlesi ise gençlerdir. Hâlihazırda bağımlı durumunda bulunan ya da bağımlılık riski olanlar da hedef kitemiz içinde yer almaktadır.

- Toplum
- Gençler ve çocuklar
- Bağımlılar
- Bağımlılık riski olanlar
- Bağımlı ve bağımlılık riski olan grubun aile ve yakınları
- YEDAM'a danışanlar

Kamu Kuruluşları

Bağımlılık konusunda başarı elde edebilmek için kamu kuruluşları ile eşgüdüm içinde çalışmak önemlidir. Özellikle sağlık ve eğitim alanındaki kamu kuruluşları en önemli paydaşlarımızdır. Yerel yönetimde bağımlılığa ilişkin hizmet sunan idareler ile işbirliği hizmetin yararlanıcıya etkin bir şekilde ulaştırılması açısından kritik öneme sahiptir. Diğer bazı kamu kurumları ise politika oluşturma konusunda etki göstermektedirler. Bağımlılık alanı ile ilişkilendirilebilecek hizmetleri bulunan kamu idareleri de paydaşlarımız arasında yer almaktadır.

- Politika Oluşturma
 - Cumhurbaşkanlığı
 - Başbakanlık
- Sağlık
 - Sağlık Bakanlığı
 - Türkiye Halk Sağlığı Kurumu
 - Kamu Hastaneleri Birliği
- Eğitim
 - Milli Eğitim Bakanlığı
 - MEB'e Bağlı Okullar
 - Üniversiteler
- İlişkili Hizmetler
 - Diyanet İşleri Başkanlığı
 - Gençlik ve Spor Bakanlığı

- Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı
- İçişleri Bakanlığı
- Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı
- Genel Kurmay Başkanlığı
- TAPDK
- TÜBİTAK
- TÜBİM
- Yerel Hizmetler
 - Belediyeler
 - Mülki İdari Amirlikleri
 - Kalkınma Ajansları

Medya Kuruluşları

Hizmetlerimizden yararlanıcıların haberdar olabilmeleri için medya kurumlarının desteği önem taşımaktadır. Bu kuruluşlar:

- Radyo ve Televizyon Üst Kurulu (RTÜK)
- Basın, Yayın ve Enformasyon Genel Müdürlüğü
- Medya takip ve medya planlama kuruluşları
- Dergi yayın grupları
- Medya ve basın kuruluşları
- Medya ajansları
- Danışmanlar, ajanslar ve hizmet sağlayıcılar
- Basın Danışmanları Platformu

STK'lar

Bağımlılıkla etkin mücadele için kamu kurumları ile olduğu kadar diğer sivil toplum örgütleri ile de işbirlikleri gerekmektedir. Bu çerçevede tematik olarak yoğun işbirliği sağlanan STK çalışma alanları şunlardır:

- Bağımlılıkla mücadele ile ilgili STK'lar
- Sağlık ile ilgili STK'lar
- Gençlik ve Eğitim ile ilgili STK'lar
- Meslek örgütleri
- Kültür, sosyal yaşam ve inanç ile ilgili STK'lar
- Sivil toplumu geliştirmeye yönelik örgütler

Destek Sağlayanlar

Yeşilay kamu yararına çalışan bir sivil toplum örgütü olarak pek çok kişi ve kurum tarafından desteklenmektedir. Destek sağlayanların Yeşilay'dan beklentileri hedeflerimizin oluşturulması açısından büyük önem taşımaktadır.

- Bağışçılar
- Sponsorlar
- Proje fonu sağlayan kuruluşlar
- Yeşilay faaliyetlerine destek veren sanatçılar, sporcular, fikir liderleri

Bağımlılıkla İlgili Uluslararası Örgütler

Bağımlılık günümüzde evrensel bir sorun niteliği taşımaktadır. Bu nedenle çalışmalarımızı uluslararası işbirliği içinde yürütmemiz gereklidir. Gerek ortak verilerin oluşturulması gerek ortak çalışmaların yürütülebilmesi açısından bazı uluslararası kuruluşlar paydaşımızdır.

Birleşmiş Milletler Kuruluşları:

- Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ) ve DSÖ Türkiye Ofisi
- ECOSOC – Birleşmiş Milletler Ekonomik ve Sosyal Konsey
- UNODC – Birleşmiş Milletler Uyuşturucu ve Suçla Mücadele Ofisi
- Uluslararası Yeşilaylar Federasyonu

Avrupa Birliği Kuruluşları:

- EMCDCA – Avrupa Birliği Uyuşturucu ve Uyuşturucu Bağımlılığı İzleme Merkezi
- Pompidou Grubu

Diğer Uluslararası Kuruluşlar:

- INCB – Uluslararası Narkotik Kontrol Kurulu
- ECO – Economic Cooperation Organisation
- OIC - Organisation of Islamic Cooperation
- Diğer ilişkili Uluslararası Sivil Toplum Kuruluşları

İç Paydaşlar

Yeşilay iç paydaşlar açısından kamu ve özel sektör kuruluşlarından farklılık göstermektedir. Yeşilay'ın başarısı gerek profesyonel gerek gönüllülerin katkısı ile sağlanabilir. Bu anlamda iç paydaşların farklılaşan beklentileri stratejik plan açısından önemlidir.

- Gönüllüler
- Şubeler
- Genç Yeşilay
- Kurum çalışanları
- Bilim Kurulu
- Yönetim Kurulu
- Komisyonlar

Paydaş Görüşleri

Stratejik plan hazırlıkları çerçevesinde durum analizin önemli bir alt süreci olan paydaşların kuruma ilişkin görüş ve değerlendirmeleri çeşitli araçlar kullanılmak suretiyle alınmıştır.

Toplumsal Yeşilay ve bağımlılık konusundaki algısının tespiti için kapsamlı bir algı anketi çalışması yürütülmüştür. YEDAM'a danışanların memnuniyet düzeyi ve beklentilerin belirlenmesi için “Danışan Memnuniyet Anketi” uygulanmıştır. Şubelerin, üyelerin ve gönüllülerin memnuniyet ve beklentileri ayrı ayrı anketlerle tespit edilmiştir. Yönetim Kurulu, Bilim Kurulu, Kadın Komisyonu ve Gençlik Komisyonunun 2017-2019 stratejik plan dönemine ilişkin öncelikleri odak grup çalışmaları ve formlar aracılığı ile belirlenmiştir. Hizmet sunumu ve Yeşilay'ın çalışmalarında işbirliği içinde çalışılan kuruluşlarla yüz yüze görüşmeler sürdürülmüştür. Alınan paydaş görüşleri stratejik planlama ekibi tarafından ayrıntılı bir şekilde değerlendirilmiş ve kurumsal hedeflerimize yansıtılmıştır.

3.3. GÜÇLÜ VE ZAYIF YÖNLER, FIRSATLAR VE TEHDİTLER

Stratejik planlama sürecinde strateji belirlemede durum analizi çalışmasında yararlanılan temel yöntemlerden biri GZFT (güçlü yönler, zayıf yönler, fırsatlar ve tehditler) analizidir. 2017-2019 Stratejik Plan çalışmalarında GZFT unsurlarının belirlenmesinde çalışanlar ve yöneticilerin görüşleri yanı sıra paydaşların görüşleri de dikkate alınmıştır. GZFT unsurlarının değişimi 2014-2016 Stratejik Plan dönemi ile ayrıca çalışma sürecinde karşılaştırılmıştır. Yeşilay'ın temel güçlü ve zayıf yönleri ile fırsat ve tehditleri aşağıda başlıklar halinde sıralanmıştır. GZFT ile Stratejik Hedef eşleşmeleri de Ek-3 te verilmiştir (Sayfa 81).

GÜÇLÜ YÖNLER	
G1	Yeşilay'ın köklü ve güvenilir bir kurum olması
G2	Güçlü mali yapısı
G3	Yönetimin profesyonel bakış açısına sahip olması
G4	Kamuoyu desteği
G5	Çalıştığı alanlarla ilgili toplumda genel kabul görmesi
G6	İşbirliğine açık olması
G7	Çalışanların / insan kaynağının nitelikleri
G8	Misyonunun manevi bir haz veriyor olması
G9	Çok hızlı teşkilatlanma yeteneğine sahip olması
G10	Ülke genelinde örgütsel yapısının olması
G11	Okullarda (eğitim kurumlarında) kolları olması

ZAYIF YÖNLER	
Z1	Gönüllü ve üye yönetimi politikasının toplumun hızla gelişen yapısına uyumlu bir gelişime ihtiyaç göstermesi
Z2	İl örgütlenmesi /taşra yapılanmasının gelişen yapıya uyumlu bir kapasite geliştirme ihtiyacı
Z3	Bağımlılıklarla mücadelede kapsamlı ve entegre bir ulusal politikanın olmaması
Z4	Bilim dünyası ile ilişki çalışmaların daha katılımcı bir perspektiften yürütülme ihtiyacı
Z5	Çalışanların kurumun faaliyet konuları özelinde daha fazla uzmanlaşma gereksinimi
Z6	Kurumun gelişen faaliyetleri içerisinde toplumla iletişim süreçlerinin geliştirilme ihtiyacı
Z7	Büyüyen kurumsal yapı ile birlikte kurum içi iletişimin geliştirilmesi

FIRSATLAR	
F1	Toplumun sempati duyduğu bir kuruluş olması
F2	Sosyal medya (internet) ve görsel gelişimi
F3	Alkol ve tütün kullanımına yönelik düzenlemeler
F4	Toplumun bağımlılıkla mücadele konusunda farkındalığın ve bilgi seviyesinin artmasıyla oluşan güçlü beklentisi
F5	Bölgesel (sınır ötesi) taleplerin olması
F6	Ülkenin ekonomik gelişimi
F7	Toplumun eğitim düzeyinin yükselmesi
F8	Özel sektörün sağlığa giderek daha fazla vurgu yapması
F9	Kamu spotlarının geniş kitlelere yayılması

TEHDİTLER	
T1	Bağımlılıkların yaygınlaşması
T2	Hızlı kentleşme ve göçle ortaya çıkan sosyal entegrasyon sorunu
T3	Uyuşturucu kullanmanın prestij olarak algılanması
T4	Toplumda sivil inisiyatif kullanma potansiyelinin eksik olması
T5	Medyanın alkole karşı toleranslı tutumu
T6	Ailenin çocuk üzerindeki ilgi eksikliği
T7	Değerlerinden kopmakta olan genç nüfus
T8	Yaşam tarzına yönelik tehdit algıları yüzünden Yeşilay'ın mesajlarının göz ardı edilmesi
T9	Siyasal algılamalar nedeniyle mikro çalışmaların gölgede kalması

3.4. ANA STRATEJİLER, STRATEJİK AMAÇ VE HEDEFLER

1. Ana Strateji: Bağımlılıkla mücadelede mevcut önleme uygulamalarının yaygınlaştırılması ve ihtiyaç duyulan yeni önleme uygulamaları geliştirilmesi

Tüm çalışmalarında bağımlılığa neden olan risk faktörlerine karşı insan sağlığının korunması ve insan onuruna saygı duyulmasının sağlanmasını amaçlayan Yeşilay, her nerede olursa olsun bağımlılıklardan kaynaklanan tüm sorunları ulusal ve uluslararası kapasitesi dâhilinde önlemek için faaliyet göstermektedir. Önleme çalışmaları konusunda Türkiye Bağımlılıkla Mücadele Eğitim Programı (TBM) ülkemizin ihtiyaçları göz önünde bulundurarak hayata geçirilmiştir. Bu noktada çevresel önleme, işyeri tabanlı önleme gibi önlemenin farklı boyutlarının somut projeler bazında (çocuk parkları, dumanlı mekanlar, sağlıklı işyeri uygulamaları vb.) ve akreditasyon mekanizmalarını içerecek şekilde yeni dönemde ele alınması planlanmaktadır. Ayrıca çocuk ve gençler temelinde hedef kitleye yönelik var olan önleme uygulamalarının yaygınlaştırılması ve ihtiyaçlar dahilinde yeni önleme programlarının geliştirilmesi hedeflenmektedir.

Plan döneminde bağımlılıkla ilgili önleyici programlar kapsamında eğitim modelleri geliştirmek ve bu modelleri paydaşların da sahiplenmesiyle uygulamaya koymak temel hedeflerimiz arasında yer almaktadır. Toplumda bağımlılık konusunda farkındalığı artırmak ve bilinç seviyesini yükseltme konusundaki faaliyet ve proje çalışmalarımız aktif bir şekilde izleyen dönemde devam edecektir.

1.1. Stratejik Amaç: Bağımlılıkla ilgili eğitim modelleri geliştirmek ve uygulamak

1.1.1. Stratejik Hedef: TBM eğitim programının güncel şekilde farklı meslek gruplarına aktarılması

1.1.2. Stratejik Hedef: Yaşam becerileri eğitim programının geliştirilmesi ve uygulanması

1.1.3. Stratejik Hedef: OBM programının pilotlanması ve yaygınlaştırılması

Hedef kodu	Performans Göstergeleri	Per. Birimi	2016 Mevcut	2019 Hedef	Sorumlu Birim
1.1.1. 1.1.2. 1.1.3.	Önleme Alanında Geliştirilen Yaygın Eğitim Programı Sayısı	Adet	1	3	Eğitim Yönetimi Müdürlüğü
1.1.2	Obm Programının Uygulandığı İl Sayısı	Adet	1	81	Eğitim Yönetimi Müdürlüğü
1.1.3.	Eğitim Programlarının Ulaştığı Yetişkin Sayısı	Kişi / Yıl	92.712	5.000.000	Eğitim Yönetimi Müdürlüğü

1.2. Stratejik Amaç: Bağımlılıklar konusunda önleme faaliyetleri ile toplumsal farkındalığı ve bilinç düzeyini artırmak

1.2.1. Stratejik Hedef: Bağımlılıklarla ilgili toplumun farklı kesimlerinin bilinçlendirilmesine yönelik uygulamaların yapılması

1.2.2. Stratejik Hedef: Dezavantajlı gruplara yönelik önleme faaliyet ve içeriklerinin çeşitlendirilmesi

1.2.3. Stratejik Hedef: Kadınlar ve anne- çocuk ekseninde seminerlerin gerçekleştirilmesi.

1.2.4. Stratejik Hedef: TBM içeriklerinin MEB müfredatına dâhil edilmesi

1.2.5. Stratejik Hedef: MEB'e bağlı okullarda bulunan Yeşilay kulüplerinin etkinliğinin artırılması

Hedef kodu	Performans Göstergeleri	Per. Birimi	2016 Mevcut	2019 Hedef	Sorumlu Birim
1.2.4.	Yetiştirilen TBM Uygulayıcısı sayısı	Kişi	22.000	33.000	Eğitim Yönetimi Müdürlüğü
1.2.5.	Benim Kulübüm Yeşilay etkinliğinin uygulandığı okul sayısı	Adet	0	250	Gönüllü ve Paydaş İlişkileri Müdürlüğü

2. Ana Strateji: Bağımlılıkla Mücadelede rehabilitasyon alanında modeller geliştirilmesi ve uygulanması

Ülkemizde tıbbi tedavi sonrasında rehabilitasyon ve danışma hizmetlerinin etkinliğinin artırılması Yeşilay'ın tüzüğünde yer alan fonksiyonlardan birisidir. Bu çerçevede 2014-2016 Stratejik Plan döneminde Yeşilay Danışmanlık Merkezi (YEDAM) ile başlayan hizmetler 2016 yılı içerisinde üç YEDAM'ın açılması ile ivme kazanmıştır. Rehabilitasyon süreçleri ile ilgili faaliyetlere önümüzdeki dönemde YEDAM'ın ulusal düzeyde yaygınlaştırılması, Yeşilay'ın akreditasyon rolünün güçlendirilmesi ve Türkiye Rehabilitasyon Modelinin oluşturulması ile devam edilecektir.

Yukarıda belirtilen strateji doğrultusunda Yeşilay'ın politikası dahilinde ülkemizde uyuşturucu ve alkol bağımlılığı tedavisinde relaps/nüks (yeniden başlama) oranlarının düşürülmesine ve bireylerin sosyal uyumlarına katkı sunmak hedeflenmektedir. Bu amaçla ülke çapında uygulanacak bir rehabilitasyon modeli geliştirilmesi ile birlikte rehabilitasyon sürecine entegre danışma ve destek hizmetlerinin güçlendirilerek sürdürülmesi öngörülmektedir.

2.1. Stratejik Amaç: Ülkesel çapta uygulanacak bir rehabilitasyon modeli geliştirilmesi

2.1.1. Stratejik Hedef: Türkiye Rehabilitasyon Modelin oluşturulması ve uygulanması

2.1.2. Stratejik Hedef: Rehabilitasyon ekosisteminin geliştirilmesi

Hedef kodu	Performans Göstergeleri	Per. Birimi	2016 Mevcut	2019 Hedef	Sorumlu Birim
2.1.1.	Türkiye Rehabilitasyon Modeli Dâhilinde Üretilen Analiz Sayısı	Adet	1	17	Program Yönetimi

2.2. Stratejik Amaç: Rehabilitasyon sürecine entegre danışma ve destek hizmetlerinin güçlendirilmesi

2.2.1. Stratejik Hedef: YEDAM Modelinin ulusal düzeyde yaygınlaştırılması

2.2.2. Stratejik Hedef: Türkiye Rehabilitasyon modeline entegre sosyal destek sistemlerinin geliştirilmesi

Hedef kodu	Performans Göstergeleri	Per. Birimi	2016 Mevcut	2019 Hedef	Sorumlu Birim
2.2.1.	Ülke Geneline Kurulan YEDAM Sayısı	Adet	3	45	YEDAM
2.2.2.	Yeni Yaşam Etkinlikleri Hizmeti Veren YEDAM Sayısı	Adet	0	35	YEDAM
2.2.1. 2.2.2.	YEDAM Kapsamında Hizmet Verilen Toplam Kişi Sayısı	Kişi/Yıl	329	4000	YEDAM

3. Ana Strateji: Yeşilay faaliyet ve hizmetlerinin hedef kitlelere ulaştırılması için güçlü işbirlikleri geliştirilmesi

Bağımlılıkla mücadele işbirliği ve katılımcılığı gerektiren çok boyutlu bir konudur. Bu süreçte farklı kurum ve kuruluşların bağımlılıkla mücadeleye dahil edilmesi için işbirliği mekanizmalarının geliştirilmesi büyük önem taşımaktadır. Bu sebeple yeni dönemde de Yeşilay'ın kamu öncülüğünde yürütülen bağımlılıkla mücadele temelli çalışmalara dahil olmaya ve katkı sunmaya devam etmesi öngörülmektedir.

İşbirlikleri aynı zamanda Yeşilay'ın sahip olduğu deneyimin sahada faaliyet gösteren diğer STK'lara aktarılması açısından önemli bir araçtır. Bu çerçevede 2014-2016 döneminde yürütülen 30 destek projesine ek olarak sahada çok sayıda olumlu projelerin uygulanmasına imkan tanıyan Bağımlılıkla Mücadele Destek Programlarının yeni dönemde sürdürülmesi programlanmaktadır. Ayrıca ülkemizin büyük bölümünde faaliyet gösteren bir STK olarak Yeşilay'ın şubeleri ile tek içerik ve tek kaynaktan beslenen tip projelerin uygulanmaya devam etmesi faaliyetlerin yerele yaygınlaşması açısından faydalı bir enstrüman olarak değerlendirilmektedir. Bu çalışmalar izleyen dönemde bağımlılıkla mücadelede Yeşilay'ın kurumsal kapasitesini güçlendirmek suretiyle işbirliklerini daha etkin hale getirecektir.

3.1. Stratejik Amaç: Farklı alanlarda faaliyet gösteren kuruluşların bağımlılıkla mücadeleye katılımını sağlamak

3.1.1. Stratejik Hedef: Başarılı faaliyet ve proje uygulamalarının kurumsal işbirlikleri ile ülke çapında yaygınlaştırılması

3.1.2. Stratejik Hedef: Destek programları ile farklı paydaşların bağımlılıkla mücadeleye dâhil edilmesi

Hedef kodu	Performans Göstergeleri	Per. Birimi	2016 Mevcut	2019 Hedef	Sorumlu Birim
3.1.1.	Ülke Geneline Uygulanan Başarılı Proje Sayısı	Adet	1	+3	Program Yönetimi
3.1.2.	Mali Destek Programları Dâhilinde Desteklenen Toplam Proje Sayısı	Adet	40	+30	Program Yönetimi

3.2. Stratejik Amaç: Bağımlılıkla mücadeleyi Yeşilay uygulama kapasitesi ve işbirlikleri ile ülke geneline yaymak

3.2.1. Stratejik Hedef: Yeşilay şubeleri ile tip projelerin geliştirilmesi ve uygulanması

3.2.2. Stratejik Hedef: Kaynak geliştirme temelli işbirliklerinin ve örnek uygulamaların gerçekleştirilmesi

3.2.3. Stratejik Hedef: Ulusal bazlı oluşturulan bağımlılıkla mücadelede mekanizmalarında aktif rol alınması

Hedef kodu	Performans Göstergeleri	Per. Birimi	2016 Mevcut	2019 Hedef	Sorumlu Birim
3.2.1.	TİP Proje Haline Getirilen Faaliyet Sayısı	Adet	4	6	Program Yönetimi
3.2.1.	Tip Proje Uygulayan Şube Sayısı	Adet	23	75	Şube Operasyonları Müdürlüğü
3.2.2.	Hibe Programlarından Fon Sağlanan Proje Sayısı	Adet	12	+5	Program Yönetimi

4. Ana Strateji: Bağımlılıkla mücadelede ülkemizdeki bilimsel kapasitenin artırılması

Yeşilay, bağımlılıklarla mücadelede bilimsel ve kanıta dayalı yöntemler kullanarak tüm faaliyetlerini yürütmektedir. Ülkemizde bağımlılıkla mücadele alanında bilimsel kapasitenin gelişmesi, içerik üretiminin sağlanması bu alanda faaliyet gösteren yapılar için bilimsel arkaplanın güçlenmesini sağlayacaktır. Bu kapsamda gerek bilimsel çalışma sayısının artırılması gerekse de bağımlılık alanında çalışma yapan nitelikli insan kaynağının geliştirilmesi stratejik öneme haizdir. Bu noktada yeni dönem planlamasında Yeşilay'ın bilimsel bilgi, savunuculuk ve insan kıymetleri geliştirme ile ilgili kurumsal yapılanmasını güçlendirmesi öncelenmektedir. Plan döneminde Yeşilay'ın temel öncelikler arasında bağımlılıkla ilgili bilimsel çalışmaları desteklemek ve derinleştirmek yer almaktadır. Bu anlamda, araştırmacı ve uzmanların desteklenmesi suretiyle bilimsel çalışmaların ve içeriklerin sayısının artırılması hedeflenmektedir. Plan döneminin bağımlılıkla ilgili bilimsel altyapıyı ve insan kaynağını güçlendirme amacına yönelik olarak Yeşilay üniversitesi kurulması programlanmıştır.

4.1. Stratejik Amaç: Bağımlılık alanında çalışan uzman ve araştırmacı sayısını artırmak

4.1.1. Stratejik Hedef: Bağımlılıkla mücadelede uzmanlaşmaya eğitim ve destekler aracılığıyla katkı sağlanması

4.1.2. Stratejik Hedef: Yeşilay akademi kapsamında bağımlılıkla ilgili programlar düzenlenmesi

Hedef kodu	Performans Göstergeleri	Per. Birimi	2016 Mevcut	2019 Hedef	Sorumlu Birim
4.1.1.	Burs Programından Faydalanan Araştırmacı Sayısı	Kişi	17	40	Bilimsel Çalışmalar ve Savunuculuk
4.1.2.	Yeşilay Akademi Kapsamında Eğitilen Profesyonel Sayısı	Kişi	12	500	Eğitim Yönetimi Müdürlüğü

4.2. Stratejik Amaç: Bağımlılık konusunda bilimsel bilgi üreten yapılar kurmak

4.2.1. Stratejik Hedef: Yeşilay Üniversitesinin kurulması

4.2.2. Stratejik Hedef: Bağımlılıklarla ilgili meslek standartları ile ulusal yeterliliklerin belirlenmesi, sınav ve belgelendirme merkezinin kurulması

4.3. Stratejik Amaç: Bağımlılıklarla ilgili üretilen bilimsel içerik sayısını artırmak

4.3.1. Stratejik Hedef: Bağımlılıklar ile ilgili bilimsel çalışma ve araştırmaların gerçekleştirilmesi ve teşvik edilmesi

4.3.2. Stratejik Hedef: Bağımlılıkla ilgili güçlü bir yayıncılık sistemi oluşturulması

4.3.3. Stratejik Hedef: Yeşilay'ın farklı bağımlılıklarla ilgili politika belgelerinin hazırlanması

Hedef kodu	Performans Göstergeleri	Per. Birimi	2016 Mevcut	2019 Hedef	Sorumlu Birim
4.3.1.	Yapılan Alan Araştırması Sayısı	Adet	3	10	Bilimsel Çalışmalar ve Savunuculuk
4.3.3.	Bağımlılıklar İle İlgili Hazırlanan Politika Belgesi Sayısı	Adet	1	5	Bilimsel Çalışmalar ve Savunuculuk

5. Ana Strateji: Toplumun farklı katmanlarının Yeşilay faaliyetleri ve bağımlılıkla mücadelede katılımının artırılması

Günümüzde sivil toplum kurumları başta olmak üzere kurumların yürütülmüş oldukları faaliyet ve projelerin etkinliğini belirleyen unsurların başında katılımcılık gelmektedir. Toplumun tüm katmanlarının bağımlılıkla mücadelede katılımının artırılması gerek sivil toplum inisiyatiflerinin güçlendirilmesi gerekse bağımlılıklara karşı toplumsal bir aksiyon oluşturmak açısından çok önemlidir.

Katılımcılık aynı zamanda kamu politikalarının halk tarafından benimsenmesini kolaylaştırmakta ve uygulamada sahiplenilmesini artırmaktadır. 2014-2016 stratejik plan döneminde Yeşilay'ın toplum katılımcılığını artırmak için attığı adımlar ve Genç Yeşilay, Gönüllü Yönetim Sistemi, Sağlıklı Nesil Sağlıklı Gelecek Yarışması gibi oluşturulan katılımcılık kanallarının yeni dönem stratejik planında geliştirilmesi öngörülmektedir. Ayrıca özellikle gençlik aktivizmi ve toplumun katılımını artıracak yenilikçi faaliyetlere (Yeşilay Sağlık Elçileri vb.) imkan sağlayacak bir yapının işletilmesi hedeflenmektedir.

5.1. Stratejik Amaç: Bağımlılıkla mücadelede gençlik katılımcılığını artırmak

5.1.1. Stratejik Hedef: Üniversite Yeşilay Kulüplerine katılımın ve gençlik aktivizmi temelinde kulüp cazibesinin artırılması

5.1.2. Stratejik Hedef: Yeşilay şubeleri ekseninde yereldeki gençlik yapılanmalarının güçlendirilmesi

Hedef kodu	Performans Göstergeleri	Per. Birimi	2016 Mevcut	2019 Hedef	Sorumlu Birim
5.1.1.	Şubeler Bünyesinde Kurulan Gençlik Komisyonu Sayısı	Adet	-	65	Gönüllü ve Paydaş İlişkileri Müdürlüğü
5.1.2.	Yeşilay Gönüllüleri İçerisinde 18- 25 Yaş Arası Gençlerin Oranı	Yüzde	-	40	Gönüllü ve Paydaş İlişkileri Müdürlüğü

5.2. Stratejik Amaç: Yeşilay gönüllülüğünü ve bağımlılıkla mücadelede sivil toplum aktivizmini artırmak

5.2.1. Stratejik Hedef: Gönüllü sayısının artırılması ve gönüllülerin Yeşilay faaliyetlerine aktif katılımlarının sağlanması

5.2.2. Stratejik Hedef: Toplumun farklı kesimlerinin bağımlılıkla mücadelede katılımını sağlayacak yarışma ve etkinliklerin düzenlenmesi

Hedef kodu	Performans Göstergeleri	Per. Birimi	2016 Mevcut	2019 Hedef	Sorumlu Birim
5.2.1.	Yeşilay CRM'e Kayıtlı Toplam Gönüllü Sayısı	Kişi	12000	50.000	Gönüllü ve Paydaş İlişkileri Müdürlüğü
5.2.2.	Etkileşim Kurulan Gönüllü Sayısı	Kişi	-	55.000	Gönüllü ve Paydaş İlişkileri Müdürlüğü

6. Ana Strateji: Türkiye'nin bağımlılıklar konusunda sahip olduğu birikimin Ülke Yeşilayları ile yaygınlaştırılması ve uluslararası deneyimin ülkemize aktarılması

Yeşilay'ın misyonu ve bağımlılıkla mücadele birikiminin uluslararası boyuta aktarılması süreci 2014- 2016 stratejik planı döneminde başarıyla icra edilmiştir. Önceki plan döneminde kurulan 34 Ülke Yeşilayı ile uluslararası Yeşilaylar Federasyonu oluşturulmuştur. Bu kapsamda yeni dönemde kurumun uluslararası anlamda entegre bir yapıda, yönetim anlayışı ile faaliyet gösteren bir yapıda dönüşümü önceliklendirilen stratejiler arasındadır. Dönüşüm sürecinde uluslararası alanda bilgi ve deneyimin ülkemize aktarımı hem Yeşilay Genel Merkezinin yabancı know-how'dan yararlanması hem de ülke Yeşilaylarının kapasitesinin geliştirilmesi açısından önemini korumaktadır. İlgili aktarım mekanizmalarının niteliğinin ve bu alandaki kurumsal kabiliyetin yeni dönemde artırılması hedeflenmektedir.

6.1. Stratejik Amaç: Kurumsal mükemmellikte uluslararası düzeyde örnek STK olmak

6.1.1. Stratejik Hedef: Ülke Yeşilaylarının sayı, kapasite ve ülkelerindeki etkisinin artırılması

6.1.2. Stratejik Hedef: Uluslararası Yeşilaylar Federasyonunun kapasitesinin geliştirilmesi

Hedef kodu	Performans Göstergeleri	Per. Birimi	2016 Mevcut	2019 Hedef	Sorumlu Birim
6.1.1.	Kurulan Ülke Yeşilayı sayısı	Adet	34	60	Federasyon Yönetimi Müdürlüğü
6.1.2.	Uluslararası Yeşilaylar Federasyonuna Dâhil Olan Kurum Sayısı	Adet	0	30	Federasyon Yönetimi Müdürlüğü
6.1.2.	Proje Uygulayan Ülke Yeşilayı Sayısı	Adet	0	45	Program Yönetimi

6.2. Stratejik Amaç: Yeşilay'ın uluslararası kuruluşlarla işbirliklerinin karşılıklı bilgi ve deneyim paylaşımı sağlayacak şekilde güçlendirmek

6.2.1. Stratejik Hedef: Bağımlılıkla mücadelede uluslararası bilgi ve deneyim paylaşımı sağlayacak işbirlikleri geliştirilmesi ve organizasyonların gerçekleştirilmesi

6.2.2. Stratejik Hedef: Uluslararası işbirlikleri ile kaynak geliştirme ve proje uygulaması

Hedef kodu	Performans Göstergeleri	Per. Birimi	2016 Mevcut	2019 Hedef	Sorumlu Birim
6.2.1.	Yeşilay'ın Düzenlediği ve Dahi Olduğu (Co-Partner) Uluslararası Etkinlik Sayısı	Adet	8	25	Dış İlişkiler
6.2.2.	İşbirliği Temelli Uygulanan Uluslararası Destekli Proje Ve Etkinlik Sayısı	Adet	1	5	Dış İlişkiler

7. Ana Strateji: Yeşilay'ın hizmet ve faaliyetlerini destekleyecek şekilde kurumsal gelişimin sağlanması

Kurumumuzun son dönemde oluşturduğu büyüme trendinin sürdürülmesi ve yönetilmesi kurumun plan dönemindeki öncelikli alanları içinde yer almaktadır. Bu anlamda kalite anlayışı içerisinde mükemmellik yolculuğunda yeni basamaklar kurumsal gelişim açısından büyük önem taşımaktadır. Mali yapı, teknoloji kullanımı ve performansa dayalı insan kaynağının kurumun başarısına doğrudan etki eden faktörler olduğundan hareketle yeni stratejik plan döneminde bu alanlara yatırım yapılmaya devam edilecektir. Büyüme sürecinde çevresel sürdürülebilirliğin öneminden hareketle kurumun tüm uygulamaları çevre dostu yaklaşım ilkeleri çerçevesinde gözden geçirilecek ve gerekli iyileştirmeler yapılacaktır. Aynı zamanda büyüme trendi içerisinde objektif bir iç kontrol mekanizmasının kurumda benimsenmesi, idari hizmet standardının geliştirilmesi ve kaynak geliştirme yaklaşımının güçlendirilmesi yeni dönem öncelikleri arasında yer alacaktır.

Kurumsal gelişim sürecinin önemli taşıyıcılarından birisi de Yeşilay şubeleridir. 2014-2016 Kurumsal Stratejik Plan döneminde ülke geneli yaygınlaşma süreçlerinin tamamlanması ile yerelde Yeşilay şubeleri aktif olarak çalışmalarına başlamışlardır. Bu genişlemeyi destekleyebilmek için yeni dönemde Yeşilay şubelerinin uygulanacak programlar ile yönetim kapasitesinin artırılması hedeflenmektedir.

7.1. Stratejik Amaç: Kurumsal mükemmellikte Türkiye'de örnek STK olmak

7.1.1. Stratejik Hedef: Yeşilay'ın mükemmel kuruluş olması kapsamında Mükemmellikte 5 Yıldız belgesinin alınması

7.1.2. Stratejik Hedef: Kurum iç kontrol sistemlerinin kurulması

7.1.3. Stratejik Hedef: Kurumsal işleyiş içerisinde bilgi teknolojileri kullanımının ve teknolojik altyapının güçlendirilmesi

7.1.4. Stratejik Hedef: Kurum içi iletişim ve koordinasyonun artırılması

Hedef kodu	Performans Göstergeleri	Per. Birimi	2016 Mevcut	2019 Hedef	Sorumlu Birim
7.1.1	Kurum Mükemmellik Puanı	Puan	305	500 ve üzeri	Kalite Yönetimi Müdürlüğü /Tüm Birimler
7.1.1.1	Öneri Siteminin Yapılandırılması ve Uygulamada Olduğu Yıl Sayısı	Yıl	-	2	Kalite Yönetimi Müdürlüğü
7.1.1.1	Kurumsal İK faaliyetlerimiz ile ilgili ülke genelinde yönetilen programlardan ödül alınması	Adet	-	2	İnsan Kıymetleri
7.1.2.2	Belgelendirme Yapılan Uluslararası Kalite Standartları Sayısı	Adet	-	1	Kalite Yönetimi Müdürlüğü /Tüm Birimler
7.1.2.2	Şubelerde Kullanıma Alınan ERP (İK, Bütçe, Muhasebe, Finans ve Nakit Akış) Modülleri Kullanımının Toplam Şube Sayısına Oranı	Yüzde	-	100	Şube Operasyonları Müdürlüğü
7.1.3	Yeşilay Genel Merkez ve Şubelerinde İntranet Altyapısının Kurulması ve Kullanıma Açılması	Yüzde		100	Bilgi Teknolojileri
7.1.4	İç Müşteri Memnuniyeti Anketi Sonuçları Ortalaması	Yüzde		85	Tüm Müdürlükler

7.2. Stratejik Amaç: Mali ve kurumsal yapının sürdürülebilirliğini güçlendirmek

7.2.1. Stratejik Hedef: Kurum gelirlerinin artırılması suretiyle mali yapının güçlendirilmesi

7.2.2. Stratejik Hedef: Şubelerin kurumsal kapasitesinin ve yereldeki etkinliğinin artırılması

Hedef kodu	Performans Göstergeleri	Per. Birimi	2016 Mevcut	2019 Hedef	Sorumlu Birim
7.2.1	ŞUKAP (Şube Kapasite Artırımı Programı) Kapsamında Sözleşme İmzalanan Şube Sayısı	Adet	30	80	Şube Operasyonları Müdürlüğü
7.2.1	Kurum Yıllık Gelir Artış Oranı	Yüzde	-	30	Finans ve Mali İşler Müdürlüğü
7.2.1.	ERP Nakit Akış Sisteminin Etkin Ve Verimlilik Oranı	Yüzde	-	80	Finans ve Mali İşler Müdürlüğü
7.2.1.	Kurum İçin Kullanılacak Yerleşkelerin Tahsis Esası İle Kazandırılma Oranı	Yüzde	-	70	Gönüllü ve Paydaş İlişkileri Müdürlüğü
7.2.1.	Yer alınan Nitelikli E-Ticaret Siteleri Sayısı	Adet	1	10	İktisadi İşletme Müdürlüğü
7.2.1.	Sürelî Yeşilay Yayınları Abonelik Sayısı	Adet	300	2600	İktisadi İşletme Müdürlüğü
7.2.2.	İkinci Derece Olan Şubelerin Toplam Şubelere Oranı	Adet	0	20	Şube Operasyonları Müdürlüğü

8. Ana Strateji: Bağımlılıkla mücadelede etkinliklerin ve iletişim faaliyetlerinin yaygınlaştırılması

Bağımlılıkla mücadelede katılımcılık başta olmak üzere sivil toplum ekosistemini ve kamu - STK - toplum ilişkilerini etkileyen önemli unsurlardan birisi olan iletişim faaliyetleri yeni dönem stratejik planda süreklilik arz edecek şekilde yürütülmeye devam edecektir. Bu noktada sahip olduğumuz imajın güçlendirilmesi ve yapılan faaliyetlerin toplumun farklı kesimlerine yaygınlaştırılabilmesi için iletişim kampanyaları önemli bir araç olma özelliğini koruyacaktır.

Etkinlik yönetimi Yeşilay faaliyetlerini tamamlayıcı ve kurumun topluma dokunan alanlarından birisidir. Başta Yeşilay Haftası ve Zümrüdüanka Ödülleri olmak üzere kurum mesajlarının topluma aktarılması, Yeşilaycılık bilincinin yaygınlaşması için önceki dönemde yaşanan kapasite artışının da desteği ile yeni dönem etkinlik faaliyetlerinde ölçeğin genişletilmesi hedeflenmektedir.

8.1. Stratejik Amaç: Bağımlılıkla mücadelede toplumsal iletişimi Yeşilay'ın etkili alanlarından birisi haline getirmek.

8.1.1. Stratejik Hedef: Bağımlılıklar konusunda toplumsal farkındalığı artırmak amacıyla yaygın iletişim kampanyalarının düzenlenmesi

8.1.2. Stratejik Hedef: Yeşilay marka bilinirliği ve imajının iletişim ve etkinlik faaliyetleri ile artırılması

8.1.3. Stratejik Hedef: Yeşilay'ın faaliyet bilinirliğini artıracak etkinliklerin geliştirilmesi

Hedef kodu	Performans Göstergeleri	Per. Birimi	2016 Mevcut	2019 Hedef	Sorumlu Birim
8.1.1.	Teknoloji ve Kumarla Mücadele Alanları ile İlgili Düzenlenen İletişim Kampanyası Sayısı	Adet	0	3	Kurumsal İletişim
8.1.2. 8.1.3.	Yeşilay Faaliyetlerinin Bilinirliğinin Artışı	Yüzde	%46	%60	Kurumsal İletişim
8.1.2.	İletişim Kampanyaları Etkinlik Oranının Ortalaması	Yüzde	32	75	Kurumsal İletişim

8.2. Stratejik Amaç: Bağımlılıkla mücadelede toplum tarafından benimsenen nitelikli etkinlikleri gerçekleştirmek

8.2.1. Stratejik Hedef: Hedef kitle odaklı (tematik) iletişim ve etkinlik faaliyetlerinin düzenlenmesi

8.2.2. Stratejik Hedef: İletişim süreçlerinde kurumsal yetkinliğin artırılması

8.2.3. Stratejik Hedef: İletişim temelli etkinlik faaliyetlerinin yaygınlaştırılması ve bu faaliyetlerin etki ölçümlerine yönelik mekanizmalar geliştirilmesi

Hedef kodu	Performans Göstergeleri	Per. Birimi	2016 Mevcut	2019 Hedef	Sorumlu Birim
8.2.2.	Yeşilay Mevcut Ana Alt Markalarının Bilinirlik Artış Oranı	Yüzde	-	100	Kurumsal İletişim
8.2.3.	Etkinlik Anketlerinin Dijital Platform Üzerinde Sağlanma Oranı	Yüzde	0	100	Etkinlik
8.2.3.	Etkinlik Başına Yapılan Anket Memnuniyet Oranlarının 3 Yıllık Ortalaması	Yüzde	-	80	Etkinlik

3.5. İZLEME VE DEĞERLENDİRME

Stratejik planların başarısını sağlayan unsurların başında planın iyi bir izleme ve değerlendirme sistemine sahip olması gelmektedir. Plan hedeflerine yönelik olarak hem dönem içindeki gelişmeleri takip etmeye imkân verecek bir izleme sistemine hem de plan dönemi sürecinde ve sonunda elde edilen sonuçları incelenmesine imkan verecek bir değerlendirme altyapısı kurumsal başarı için önem taşımaktadır.

İzleme ve değerlendirme sisteminin bir diğer başarı faktörü de kurumda çalışan herkesin kendisini bu planın ve izleyen süreçte yer alan faaliyet raporunun bir parçası olarak görmesi ve sistemi benimsemesidir. Bu açıdan izleme ve değerlendirme sisteminin kendisini izleyen yıllık dokümanlarla ilişkisi göz önünde tutulması gereken önemli bir husustur.

Bu genel yaklaşımdan hareketle İzleme ve Değerlendirme Sistemimiz aşağıdaki unsurlar çerçevesinde ele alınmıştır:

a. Göstergelere İlişkin Veri Tabanının Oluşturulması

2017-2019 Kurumsal Stratejik Plan dahilinde belirlenen strateji ve göstergelere ilişkin Yeşilay'ın kurumsal kalite yönetiminin bir parçası olan QDMS sistemi üzerinden gösterge izlemeleri gerçekleştirilecektir. Bu kapsamda stratejik plan hedefleri ile uyumlu olacak şekilde yıllık çalışma planı hedefleri de icra birimleri tarafından belirlenecektir. Hedef hiyerarşisi faaliyet düzeyinden – strateji- hedef ve amaç seviyelerine doğru etkileşimli olarak kurgulanacaktır.

Yıllık hedeflerin stratejik plan hedeflerine etkisini izleyebilmek amacıyla QDMS sistemi üzerinden tanımlanan plan hedeflerine ulaşma düzeyleri hem gösterge panoları hem de hedef izleme dönem aralıklarında kontrol edilecektir. Yıllık faaliyet planında yer alan hedefler için genel aralık önerisi 3'er aylık ve aylık periyotlar olmakla beraber stratejik plan bazında ara dönem ve yıllık bir izleme anlayışı yürütülecektir.

Gösterge veritabanında kullanılacak sistem QDMS gösterge bölümü olup stratejik plan hedefleri dahilinde kurgulanan yıllık hedeflere birimlerin ulaşma durumu ve hedef bazlı faaliyetlerin yürütülmesinde aksiyon modülü aktif olarak kullanılacaktır. Bununla birlikte QDMS altında yazılan Stratejik Planlama modülü sayesinde yıl içinde yürütülen iş ve aksiyonların raporlaştırılması ve stratejik plana katkılarının değerlendirilmesi mümkün olacaktır.

b. İzleme Değerlendirme Sisteminin Koordinasyon Yapısı

Stratejik planda yer alan hedef ve stratejilere ulaşma görevleri kurum içerisinde faaliyet gösteren birimlere atanacak olmakla birlikte plana uyum ve sistemin koordinasyonu Genel Müdürlük uhdesinde kurumun kalite fonksiyonuna devredilecektir. Kurumun faaliyetlerinin stratejik planda öngörülen amaç ve stratejiler dahilinde gerçekleşmesi ve plan dışı faaliyet gereksinimlerinin minimuma indirgenmesi için Yeşilay içerisinde Yönetim Kurulu, Yönetim İcra, Genel Sekreterlik ve Genel Müdürlük sorumlu olacaktır. Bu çerçevede stratejik plana ilişkin ilerleme ve yıllık faaliyet planı ile uyumlu şekilde plan hedeflerine ulaşma durumu azami 6 aylık periyotlar ile kalite fonksiyonu tarafından genel müdürlük ve yönetime raporlanacaktır.

Bu süreçte kalite fonksiyonu genel müdürlük gözetiminde ana icra aktörlerinden birisi olmakla birlikte birimlerin stratejik plan sürecindeki hedef ve yıllık uygulamalarında rehberlik görevini de üstlenecektir. Bu rehberlik görevi genel müdürlük uhdesinde sürdürülen ve kurumun yıllık hedeflerine 3'er aylık dönemlerde ulaşma oranlarının görüldüğü Personel İcra toplantılarına da yansıtılacaktır. İlgili personel icra toplantıları kapsamında birimlerin 3'er aylık hedeflerine ulaşma durumlarının izlenmesi QDMS desteği ile kalite fonksiyonunun bir görevi olacaktır.

3.6. Stratejik Plan Çalışması Ek Dökümanları

Ek 1: Benchmark Analizi Çalışmasında İncelenen STK'ların Listesi

Yurt Dışı Benzer Kurumlar Benchmark Listesi

Avrupa
EURAD
EUROCARE
International Society for the Study of Drugs (ISSDP)
International Drug Policy Consortium (IDPC)
European Monitoring Centre for Drugs and Drug Addiction (EMCDD)
International Confederation of ATOD Research Associations (ICARA)
Society for the Study of Drugs
IOGT International
ANPAA (Association Nationale de Prevention en Alcoologie et Addictologie)
World Federation Against Drugs
Amerika ve Latin Ülkeler
Campaign for Tobacco-Free Kids
American Society of Addiction Medicine (ASAM)
American Psychological Association
Centros de Integracion Juvenil
Centers for Disease Control and Prevention (CDC)
Asya
Korean Health Promotion Foundation*
Thai Health Promotion Foundation
WeCare- Community Services Recovering Together
Diğer
Hayata Destek Derneği
Greenpeace
UNICEF
YOUTHART
AIESEC

Yurt İçi Benchmark Listesi

Kaynak Geliştirme Temelli Benchmark

İHH

Yeryüzü Doktorları

Koruncuk Vakfı

TSK Mehmetçik Vakfı

Darüşşafaka Cemiyeti

Ashoka Türkiye

WWF

Çekül Vakfı

Gönüllülük Temelli Benchmark

TOG

TOÇEV

Yuva

Oy ve Ötesi

WWF

AKUT

Kuzey Doğa Derneği

Kurumsal Yapı Temelli Benchmark

LÖSEV

Kızılay

TEGEV

İHH

KAÇUV

TEV

TEMA

TÜSEV

Endavour Türkiye

Etik ve İtibar Derneği

TÜRGEV

Sabancı Vakfı

Ek 2: Yeşilay'ın Faaliyet Alanı İle İlgili Mevzuat Taraması

T.C. ANAYASASI MADDE 58 (Gençliğin korunması)

"Devlet, istiklâl ve Cumhuriyetimizin emanet edildiği gençlerin müsbet ilmin ışığında, Atatürk ilke ve inkılâpları doğrultusunda ve Devletin ülkesi ve milletiyle bölünmez bütünlüğünü ortadan kaldırmayı amaç edinen görüşlere karşı yetişme ve gelişmelerini sağlayıcı tedbirleri alır.

Devlet, gençleri alkol düşkünlüğünden, uyuşturucu maddelerden, suçluluk, kumar ve benzeri kötü alışkanlıklardan ve cehaletten korumak için gerekli tedbirleri alır."

3.1. Alkol İle İlgili Mevzuat Taraması

Kanun

Kanun No	Kanun Adı	Resmi Gazete Tarih ve No	İnternet sitesi
4250	İspirto ve İspirtolu İçkiler İhisarı Kanunu	12/06/1942 5130	www.mevzuat.gov.tr www.tapdk.gov.tr

Yönetmelikler

Yönetmelik Adı	Resmi Gazete Tarih ve No	İnternet sitesi
Alkol ve Alkollü İçki Tesislerinin Haiz Olmaları Gereken Teknik Şartlar, Kurulmaları, İşletilmeleri ve Denetlenmelerine İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik	26/09/2002 24888	www.mevzuat.gov.tr www.tapdk.gov.tr
Alkol ve Alkollü İçkilerin İç ve Dış Ticaretine İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik	06/06/2003 25130	www.mevzuat.gov.tr www.tapdk.gov.tr
Etil Alkol ve Metanolün Üretimi ile İç ve Dış Ticaretine İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik	30/10/2011 28100	www.mevzuat.gov.tr www.tapdk.gov.tr

3.2. Tütün İle İlgili Mevzuat Taraması

Kanunlar:

Kanun No	Kanun Adı	Resmi Gazete Tarih ve No	İnternet sitesi
4207	Tütün Ürünlerinin Zararlarının Önlenmesi ve Kontrolü Hakkında Kanun	26/11/1996 22829	www.mevzuat.gov.tr www.tapdk.gov.tr
5261	Dünya Sağlık Örgütü Tütün Kontrolü Çerçeve Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun	30/11/2004 25656	www.mevzuat.gov.tr www.tapdk.gov.tr
5326	Kabahatler Kanunu	31/03/2005 25772 Mükerrer	www.mevzuat.adalet.gov.tr
4733	Tütün Ve Alkol Piyasası Düzenleme Kurumu Teşkilat Ve Görevleri Hakkında Kanunda Öngörülen İdari Para Cezaları Ve Diğer İdari Yaptırımlar	9/1/2002 24635	www.mevzuat.gov.tr www.tapdk.gov.tr

Yönetmelikler:

Yönetmelik Adı	Resmi Gazete Tarih ve No	İnternet sitesi
Tütün Mamullerinin Zararlarından Korumaya Yönelik Üretim Şekline, Etiketlenmesine ve Denetlenmesine İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik	06/01/2005 25692	www.mevzuat.gov.tr www.tapdk.gov.tr
Tütün Ürünlerinin Tüketilmemesine ve Satışına İlişkin Yasal Uyarılar Hakkında Yönetmelik	17/04/2010 27555	www.mevzuat.gov.tr www.tapdk.gov.tr
Tütün Üretimi, İşlenmesi, İç ve Dış Ticareti İle İlgili Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik	10/07/2010 27637	www.mevzuat.gov.tr www.tapdk.gov.tr
Tütün Mamullerinin Üretim ve Ticaretine İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik	04/11/2010 27749	www.mevzuat.gov.tr www.tapdk.gov.tr
Tütün Mamulleri ve Alkollü İçkilerin Satışına ve Sunumuna İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik	07/01/2011 27808	www.mevzuat.gov.tr www.tapdk.gov.tr

3.3. Tütün, Alkol, Uyuşturucu İle ilgili Ortak Mevzuat

Kanun

Kanun No	Kanun Adı	Resmi Gazete Tarih ve No	İnternet sitesi
5607	Kaçakçılıkla Mücadele Kanunu	31/03/2007 26479	www.mevzuat.gov.tr www.tapdk.gov.tr

Bakanlar Kurulu Kararı

Karar Adı	Resmi Gazete Tarih ve No	İnternet sitesi
Puro ve Sigara İthalatı, Fiyatının Belirlenmesi ve Yurt İçinde Pazarlamasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Karar	16/04/2008 26849	www.tapdk.gov.tr

3.4. Uyuşturucu İle ilgili Mevzuat

Kanunlar

Kanun No	Kanun Adı	Resmi Gazete Tarih ve No	İnternet sitesi
4616	23 Nisan 1999 Tarihine Kadar İşlenen Suçlardan Dolayı Şartla Salıverilmeye, Dava Ve Cezaların Ertelenmesine Dair Kanun (M.1)	22/12/2000 24268	www.mevzuat.gov.tr
2659	Adli Tıp Kurumu Kanunu (M.16)	20/4/1982 17670	www.mevzuat.gov.tr
6284	Ailenin Korunması Ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun (M.5, 6, 15)	20/3/2012 28239	www.mevzuat.gov.tr
5271	Ceza Muhakemesi Kanunu (M. 100,109,128,133,135,139,140,153,248)	17/12/2004 25673	www.mevzuat.gov.tr
5275	Ceza Ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun (M.9, 44, 108)	29/12/2004 25685	www.mevzuat.gov.tr
772	Çarşı Ve Mahalle Bekçileri Kanunu (M. 3)	22/7/1966 12355	www.mevzuat.gov.tr
5402	Denetimli Serbestlik Hizmetleri Kanunu (M.9)	20/7/2005 25881	www.mevzuat.gov.tr
6004	Dışişleri Bakanlığının Kuruluş Ve Görevleri Hakkında Kanun (M.6)	13/7/2010 Sayı : 27640	www.mevzuat.gov.tr
6197	Eczacılar Ve Eczaneler Hakkında Kanun (M. 12)	24/12/1953 8591	www.mevzuat.gov.tr
2955	Gülhane Askeri Tıp Akademisi Kanunu (M. 45)	19/11/1983 18226	www.mevzuat.gov.tr
4458	Gümrük Kanunu (M.191)	4/11/1999 23866	www.mevzuat.gov.tr
5199	Hayvanları Koruma Kanunu (M. 14)	1/7/2004 25509	www.mevzuat.gov.tr
4857	İş Kanunu (M. 25)	10/6/2003 25134	www.mevzuat.gov.tr
6331	İş Sağlığı Ve Güvenliği Kanunu (M. 28, 32)	30/6/2012 28339	www.mevzuat.gov.tr
5607	Kaçakçılıkla Mücadele Kanunu (M. 4, 9, 23)	31/3/2007 26479	www.mevzuat.gov.tr
4208	Karaparanın Aklanmasının Önlenmesine, 2313 Sayılı Uyuşturucu Maddelerin Murakabesi Hakkında Kanunda,657 Sayılı Devlet Memurları Kanununda Ve 178 Sayılı Maliye Bakanlığının Teşkilat Ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun (M. 2)	19/11/1996 22822	www.mevzuat.gov.tr
2918	Karayolları Trafik Kanunu (M. 48)	18/10/1983 18195	www.mevzuat.gov.tr
205	Ordu Yardımlaşma Kurumu Kanunu (M. 26)	9/1/1961 10702	www.mevzuat.gov.tr
2559	Polis Vazife Ve Salahiyet Kanunu (8, 13/F, Ek Madde 3/A, Ek Madde 5)	14/7/1934 2751	www.mevzuat.gov.tr

6112	Radio Ve Televizyonların Kuruluş Ve Yayın Hizmetleri Hakkında Kanun (8/H, 32/4)	3/3/2011 27863	www.mevzuat.gov.tr
5431	Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü Teşkilat Ve Görevleri Hakkında Kanun (8/A-K)	18/11/2005 25997	www.mevzuat.gov.tr
2828	Sosyal Hizmetler Kanunu (3/B-4)	27/5/1983 Sayı : 18059	www.mevzuat.gov.tr
6222	Sporda Şiddet Ve Düzensizliğin Önlenmesine Dair Kanun (12/1-C, 12/6, 18/7)	14/4/2011 27905	www.mevzuat.gov.tr
1380	Su Ürünleri Kanunu (19)	4/4/1971 13799	www.mevzuat.gov.tr
3713	Terörle Mücadele Kanunu (Geçici Madde 14-A)	12/4/1991 20843 Mükerrer	www.mevzuat.gov.tr
5237	Türk Ceza Kanunu (13,34,57,58,179,188, 189,190,191,192,233,297)	12/10/2004 25611	www.mevzuat.gov.tr
4721	Türk Medeni Kanunu (406, 409, 432, 436/5, 475)	8/12/2001 24607	www.mevzuat.gov.tr
2709	Türkiye Cumhuriyeti Anayasası (19,58)	9/11/1982 17863 (Mükerrer)	www.mevzuat.gov.tr
	Tütün Ve Alkol Piyasası Düzenleme Kurumu Teşkilat Ve Görevleri Hakkında Kanun (8)		www.mevzuat.gov.tr
1593	Umumi Hıfızısıhha Kanunu (3/6)	6/5/1930 1489	www.mevzuat.gov.tr
2313	Uyuşturucu Maddelerin Murakabesi Hakkında Kanun (5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 19, 20, 21, 24, 26, Ek Madde 1, Geçici Madde 1)	24/6/1933 2435	www.mevzuat.gov.tr
3298	Uyuşturucu Maddelerle İlgili Kanun (1, 4)	19/6/1986 19139	www.mevzuat.gov.tr
4108	Vergi Usul Kanunu, Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun, Gelir Vergisi Kanunu, Kurumlar Vergisi Kanunu, Katma Değer Vergisi Kanunu, Gider Vergileri Kanunu, Emlak Vergisi Kanunu, Veraset Ve İntikal Vergisi Kanunu, Motorlu Taşıtlar Vergisi Kanunu, Damga Vergisi Kanunu, Harçlar Kanunu, 3505 Sayılı Kanun, Katma Değer Vergisi Mükelleflerinin Ödeme Kaydedici Cihazları Kullanmaları Mecburiyeti Hakkında Kanun, Belediye Gelirleri Kanunu, 1318 Ve 4208 Sayılı Kanunlar İle 178 Sayılı Maliye Bakanlığının Teşkilat Ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname Ve 190 Sayılı Genel Kadro Ve Usulü Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun (81)	2/6/1995 22301	www.mevzuat.gov.tr
5996	Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda Ve Yem Kanunu (13/3)	13/6/2010 27610	www.mevzuat.gov.tr

Yeşilay'ın Faaliyet Alanı ile İlgili Kamu Politikası Belgeleri

4.1. Uyuşturucu ile İlgili Eylem Planı

Eylem Planı	Tarih ve No	İnternet sitesi
2016-2018 Uyuşturucu ile Mücadele Strateji Belgesi ve Uyuşturucu ile Mücadele Eylem Planı	2016	www.saglik.gov.tr www.tkhk.gov.tr
2016-2018 Uyuşturucu ile Mücadele Strateji Belgesi	2016	http://www.saglik.gov.tr/TR/dosya/1-103933/h/ulusal-uyusturucu-ile-mucadele-strateji-belgesi-2016-20-.pdf
Uyuşturucu İle Mücadele Yüksek Kurulu Ulusal Uyuşturucu İle Mücadele Eylem Planı	2016	http://www.saglik.gov.tr/TR/dosya/1-103931/h/ulusaluyusturucuilemucadeleeyemplani2016-2018.PDF
Uyuşturucu ile Mücadele Yüksek Kurulu Kararı	2016	http://www.saglik.gov.tr/TR/dosya/1-103934/h/umyk-karari.pdf

4.2. Tütün ve Alkol ile İlgili Eylem Planı

Eylem Planı	Tarih ve No	İnternet sitesi
Ulusal Tütün Kontrol Programı Ve Eylem Planı (2008-2012)	2008	www.tapdk.gov.tr
Ulusal Tütün Kontrol Eylem Planı Genelgesi	2015/1 Başbakanlık Genelgesi 27 Ocak 2015 Sayı : 29249	http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2015/01/20150127-8.htm
Ulusal Tütün Kontrol Programı Eylem Planı (2015-2018)	2015	www.tapdk.gov.tr
Alkol Kontrolü Stratejileri	2012	http://www.tapdk.gov.tr/piyasa_duzenlemeleri/tutun_alkol_kontrol/yayinlar/Alkol_Kontrolu_Stratejileri.pdf

Uyuşturucu İle Mücadele Teknik Kurulu Çalışmaları Kapsamında Uyuşturucu Maddelerle İlgili Mevzuat Taraması

UYUŞTURUCU MEVZUAT TARAMASI TOPLANTILARINDA ALINAN KARARLARIN TAKİBİNE İLİŞKİN TABLO

TOPLANTI TARİHİ	TOPLANTIDA ALINAN KARARLAR	SORUMLU KURUM	KARARLARIN TAKİBİ VE DEĞERLENDİRME
10/12/2015	Suçtan elde edilen gelirlerin aklanmasına yönelik hükümlerin, TCK'nın 55 inci maddesi ile uluslararası sözleşmeler de dikkate alınmak suretiyle MASAK temsilcilerinin de katılımıyla ayrı bir toplantıda değerlendirilmesi kararlaştırılmıştır.	Adalet Bakanlığı	Kanunlar Genel Müdürlüğü, Ceza İşleri Genel Müdürlüğü, Uluslararası Hukuk ve Dış İlişkiler Genel Müdürlüğü, Emniyet Genel Müdürlüğü, Jandarma Genel Komutanlığı, Sahil Güvenlik Komutanlığı, Gümrük Muhafaza Genel Müdürlüğü, Türkiye Barolar Birliği ve MASAK ile bir toplantı yapılması kararlaştırıldı.
07/01/2016	Polis Vazife ve Salahiyet Kanunu, Ceza Muhakemesi Kanunu ile Adli Arama Yönetmeliği bağlamında bir çalıştay yapılmasının Başbakan Yardımcısına yapılacak sunum sonrasında değerlendirilmesi kararlaştırılmıştır	Adalet Bakanlığı (Birincil) İçişleri Bakanlığı	Emniyet Genel Müdürlüğünün yapacağı bir çalıştay yada hizmet içi eğitime katkı sağlanması,
28/01/2016	TCK'nın 188 inci maddesinin yedinci fıkrasına ilişkin olarak ithali izne tabi olmayan maddelerin Bakanlar Kurulu kararına alınması gerektiğine,	Sağlık Bakanlığı (T.İ.T.C.K)	Özellikle sihirli mantarlar açısından konunun gündeme alındığı, 2313 sayılı kanunun 19 uncu maddesi uyarınca Bakanlar Kurulu kararıyla kapsama alınmasında fikir birliğine varıldı.
07/04/2016	Bakanlar Kurulu kararıyla uyuşturucu madde kapsamına alınan bazı maddelerin incelemesini yapan Adli Tıp Kurumu Kimya İhtisas Dairesinin maddenin tam olarak niteliğini belirtmediği ve bunu belirtme yetkisinin 5. İhtisas Kuruluna ait olduğunu beyan etmesi nedeniyle yargılama sürecinin uzamasına sebebiyet verdiğinden incelemeyi yapan Kimya İhtisas Dairesine bu yetkinin tanınması konusunda bir çalışma yapılması,	Adalet Bakanlığı (Birincil) Yargıtay	Kanunlar Genel Müdürlüğü olarak konunun çalışması,
05/05/2016	Anabolik steroidlerin reçetesiz satışının engellenmesi için etkin mücadelenin yapılması,	Sağlık Bakanlığı (T.İ.T.C.K)	Gençlik ve Spor Bakanlığı ile işbirliği yapılacaktır.
05/05/2016	Taurin, kafein içeren enerji içeceklerinin içerisindeki uyarıcıların limitlerinin fazlalığı hususunda Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı ile Sağlık Bakanlığı arasında yeni bir değerlendirme yapılması ve konunun gündemlerine alınması için çalışma yapılmasına,	Sağlık Bakanlığı (Türkiye Halk Sağlığı Kurumu) Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı	

Kurumsal Yapıya İlişkin Mevzuat

Kanun:

Kanun No	Kanun Adı	Resmi Gazete Tarih ve No	İnternet sitesi
5253	Dernekler Kanunu	23/11/2004 25649	www.mevzuat.gov.tr
2860	Yardım Toplama Kanunu	25/6/1983 18088	www.mevzuat.gov.tr
1606	Bazı Dernek Ve Kurumların Bazı Vergilerden, Bütün Harç Ve Resimlerden Muaf Tutulmasına İlişkin Kanun	20/7/1972 14251	www.mevzuat.gov.tr

Kamu Yararına Dernek statüsü Kararı

Kararın Konusu	Resmi Gazete Tarih ve No
Kamu Yararına Çalışan Dernek Statüsü Kararı	13 Ekim 1934

Bakanlar Kurulu Kararı: (İzin Almadan Bağış toplama ile ilgili)

Bakanlar Kurulu Kararının Konusu	Bakanlar Kurulu Tarih ve No
İzin Almadan Yardım Toplayabilecek Kuruluşlardan Sayılma Talebi	18.12.2012 Tarihli ve 2012/4073 sayılı

Ek 3: Yeşilay'ın GZFT Eşleşmeleri

Stratejik planlamada strateji üretimi için yaygın olarak kullanılan metotlardan biri de GZFT eşleşmeleridir. Kuruluşun güçlü ve zayıf yönleri ile fırsat ve tehditlerin eşleştirilmesi ile stratejik bazı alanların görünür hale gelmesi sağlanmaktadır. Bu şekilde özellikle hedeflerle GZFT'ler arasındaki bağ sistematik olarak kurulması amaçlanmaktadır.

GÜÇLÜ YÖN	←	FIRSAT EŞLEŞMESİ
GÜÇLÜ YÖN	←	TEHDİT EŞLEŞMESİ
ZAYIF YÖN	←	FIRSAT EŞLEŞMESİ
ZAYIF YÖN	←	TEHDİT EŞLEŞMESİ

Yeşilay stratejik planında; paydaş analizi, mevzuat analizi, trend analizi, benchmark analizi gibi diğer strateji geliştirme yöntemleriyle birlikte GZFT analizi de kullanılmıştır.

GÜÇLÜ YÖN → FIRSAT EŞLEŞMESİ

G1+G4«F1+F9	7.1.1. Stratejik Hedef: Yeşilay'ın mükemmel kuruluş olması kapsamında mükemmellikte 5 yıldız belgesinin alınması
G10«F4	7.2.2. Stratejik Hedef: Şubelerin kurumsal kapasitesinin ve yereldeki etkinliğinin artırılması
G3«F6	7.2.1. Stratejik Hedef: Kurum gelirlerinin artırılması suretiyle mali yapının güçlendirilmesi 4.3.3. Stratejik Hedef: Yeşilay'ın farklı bağımlılıklarla ilgili politika belgelerinin hazırlanması
G7«F7	7.1.1. Stratejik Hedef: Yeşilay'ın mükemmel kuruluş olması kapsamında mükemmellikte 5 yıldız belgesinin alınması
G11«F7	1.2.4. Stratejik Hedef: TBM içeriklerinin MEB müfredatına dâhil edilmesi 1.2.5. Stratejik Hedef: MEB'e bağlı okullarda bulunan Yeşilay kulüplerinin etkinliğinin artırılması
G5«F1+F2	1.2.1. Stratejik Hedef: Bağımlılıklarla ilgili toplumun farklı kesimlerinin bilinçlendirilmesine yönelik uygulamaların yapılması 8.2.1. Stratejik Hedef: Hedef kitle odaklı (tematik) iletişim ve etkinlik faaliyetlerinin düzenlenmesi
G3+G6«F4+F5+F8	8.2.2. Stratejik Hedef: İletişim süreçlerinde kurumsal yetkinliğin artırılması 8.2.3. Stratejik Hedef: İletişim temelli etkinlik faaliyetlerinin yaygınlaştırılması ve bu faaliyetlerin etki ölçümlerine yönelik mekanizmalar geliştirilmesi 3.1.1. Stratejik Hedef: Başarılı faaliyet ve proje uygulamalarının kurumsal işbirlikleri ile ülke çapında yaygınlaştırılması 3.1.2. Stratejik Hedef: Destek programları ile farklı paydaşların bağımlılıkla mücadeleye dâhil edilmesi 3.2.2. Stratejik Hedef: Kaynak geliştirme temelli işbirliklerinin ve örnek uygulamaların gerçekleştirilmesi 3.2.3. Stratejik Hedef: Ulusal bazlı oluşturulan bağımlılıkla mücadelede mekanizmalarında aktif rol alınması
G2«F4	4.2.1. Stratejik Hedef: Yeşilay Üniversitesinin kurulması

GÜÇLÜ YÖN → TEHDİT EŞLEŞMESİ

G3+G6«T8+T9	7.1.3. Stratejik Hedef: Kurumsal işleyiş içerisinde bilgi teknolojileri kullanımının ve teknolojik altyapının güçlendirilmesi
G4+G5«T3+T4+T5	1.1.2. Stratejik Hedef: Yaşam becerileri eğitim programının geliştirilmesi ve uygulanması 1.2.1. Stratejik Hedef: Bağımlılıklarla ilgili toplumun farklı kesimlerinin bilinçlendirilmesine yönelik uygulamaların yapılması 1.2.2. Stratejik Hedef: Dezavantajlı gruplara yönelik önleme faaliyet ve içeriklerinin çeşitlendirilmesi
G11«T2+T6+T7	1.2.3. Stratejik Hedef: Kadınlar ve anne - çocuk ekseninde seminerlerin gerçekleştirilmesi. 1.2.4. Stratejik Hedef: TBM içeriklerinin MEB müfredatına dâhil edilmesi

ZAYIF YÖN → FIRSAT EŞLEŞMESİ

Z4«F7	4.2.1. Stratejik Hedef: Yeşilay Üniversitesinin kurulması
Z1«F8+F9	8.1.2. Stratejik Hedef: Yeşilay marka bilinirliği ve imajının iletişim ve etkinlik faaliyetleri ile artırılması 8.2.1. Stratejik Hedef: Hedef kitle odaklı (tematik) iletişim ve etkinlik faaliyetlerinin düzenlenmesi
Z6«F2	4.3.2. Stratejik Hedef: Bağımlılıkla ilgili güçlü bir yayıncılık sistemi oluşturulması 4.3.3. Stratejik Hedef: Yeşilay'ın farklı bağımlılıklarla ilgili politika belgelerinin hazırlanması
Z2+Z3«F1+F4	2.2.2. Stratejik Hedef: Türkiye Rehabilitasyon modeline entegre sosyal destek sistemlerinin geliştirilmesi 3.2.3. Stratejik Hedef: Ulusal bazlı oluşturulan bağımlılıkla mücadelede mekanizmalarında aktif rol alınması

ZAYIF YÖN → TEHDİT EŞLEŞMESİ

Z3«T4+T8	3.1.1. Stratejik Hedef: Başarılı faaliyet ve proje uygulamalarının kurumsal işbirlikleri ile ülke çapında yaygınlaştırılması 3.1.2. Stratejik Hedef: Destek programları ile farklı paydaşların bağımlılıkla mücadeleye dâhil edilmesi 4.3.3. Stratejik Hedef: Yeşilay'ın farklı bağımlılıklarla ilgili politika belgelerinin hazırlanması
Z6«T1+T5	8.2.3. Stratejik Hedef: İletişim temelli etkinlik faaliyetlerinin yaygınlaştırılması ve bu faaliyetlerin etki ölçümlerine yönelik mekanizmalar geliştirilmesi
Z2+Z7«T3	3.2.1. Stratejik Hedef: Yeşilay şubeleri ile tip projelerin geliştirilmesi ve uygulanması 3.2.2. Stratejik Hedef: Kaynak geliştirme temelli işbirliklerinin ve örnek uygulamaların gerçekleştirilmesi 3.2.3. Stratejik Hedef: Ulusal bazlı oluşturulan bağımlılıkla mücadelede mekanizmalarında aktif rol alınması
Z4«T2	4.1.1. Stratejik Hedef: Bağımlılıkla mücadelede uzmanlaşmaya eğitim ve destekler aracılığıyla katkı sağlanması 4.1.2. Stratejik Hedef: Yeşilay akademi kapsamında bağımlılıkla ilgili programlar düzenlenmesi
Z5«T1	7.1.4. Stratejik Hedef: Kurum içi iletişim ve koordinasyonun artırılması 7.2.2. Stratejik Hedef: Şubelerin kurumsal kapasitesinin ve yereldeki etkinliğinin artırılması

YEŞİLAY GENEL MERKEZİ

Sepetçiler Kasrı, Sarayburnu, Fatih / İstanbul

+90 212 527 16 83

yesilay.org.tr